

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta lesnická a dřevařská

Bakalářská práce

2017

Petr Zolotar

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta lesnická a dřevařská
Katedra myslivosti

**Možnosti podpory zbytkové populace bažanta
obecného v honitbě Chotíkov**

Bakalářská práce

Vypracoval: Petr Zolotar

Vedoucí práce: doc. Ing. Vladimír Hanzal, CSc.

2017

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta lesnická a dřevařská

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Petr Zolotar

Provoz a řízení myslivosti

Název práce

Možnosti podpory zbytkové populace bažanta obecného v honitbě Chotíkov.

Název anglicky

Possibilities of support the residual population of pheasant hunting in the hunting ground Chotíkov.

Cíle práce

Cílem práce je provedení podrobné dokumentace současného výskytu divoké populace bažanta obecného v honitbě, včetně lokalit které využívá pro reprodukci a zpracování studie možnosti jeho podpory.

Metodika

V práci se zaměřte zejména na:

Zpracování literárního přehledu stavu řešené problematiky

Zdokumentování výskytu bažanta obecného v honitbě a podrobný popis lokalit na kterých se vyskytuje

Navržení podpůrných opatření pro zachování, případně rozšíření populace

Vyslovení závěru a doporučení pro praxi

Při práci se řiďte „Doporučenými pravidly pro zpracování bakalářských a diplomových prací na FLD 2013“

Rešerši předložte v elektronické podobě do konce srpna 2016 a vytištěný strukturovaný rukopis práce předložte ke kontrole do 31.1.2017.

Po splnění stanovené povinnosti bude v příslušném semestru udělen zápočet za bakalářskou práci.

Doporučený rozsah práce

30 stran

Klíčová slova

myšlivost, bažant obecný, podpora populace

Doporučené zdroje informací

- BEKLOVÁ M., – PIKULA J. – PIKULA J. 1997: Ekologické rozšíření volně žijící populace bažanta obecného (*Phasianus colchicus*) a bažanta královského (*Syrnaticus reevesii*) v České republice a ve Slovenské republice. *Folia Venatoria* 26–27: 121–138.
- BOUCHNER M. – TEMMLOVÁ B. 1977: Uplatnění umělých bažantích hnízd v mysliveckém provozu. *Folia Venatoria* 155–177 s.
- HAVRÁNEK F. – PINTÍŘ J., 2001: Chov bažantů pro posílení přírodních populací.
- MRLÍK V. – KOUBEK P., 1992: Relation of birds of prey to the place of release of artificially bred Pheasant chicks. *Folia Zoologica* 41: 233–252.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – FLD

Vedoucí práce

doc. Ing. Vladimír Hanzal, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra myslivosti a lesnické zoologie

Elektronicky schváleno dne 5. 5. 2016

doc. Ing. Vlastimil Hart, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 1. 2017

prof. Ing. Marek Turčáni, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 04. 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Možnosti podpory zbytkové populace bažanta obecného v honitbě Chotíkov vypracoval samostatně pod vedením doc. Ing. Vladimíra Hanzala, CSc. a použil jsem jen prameny, které uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědom, že zveřejněním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, a to bez ohledu na výsledek její obhajoby.

V Kynšperku nad Ohří dne 25. 03. 2017

Petr Zolotar

Rád bych poděkoval doc. Ing. Vladimíru Hanzalovi, CSc. za odborné vedení mé bakalářské práce, za poskytnutí materiálů potřebných ke zpracování a cenné rady a připomínky. Zároveň všem, kteří mi pomohli poskytnutím údajů a odborné literatury zvládnout tuto závěrečnou práci.

Rád bych též poděkoval mé celé rodině za trpělivost a podporu.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá možnostmi podpory zbytkové populace bažanta obecného v honitbě Chotíkov. Popisuje jak jednotlivé teoretické způsoby možných opatření vedoucí k zachování stávající populace bažanta, tak i vlastní terénní šetření, které je provedeno za účelem získání poznatků o lokalitách výskytu bažanta. Na základě získaných znalostí a informací byla navržena pro jednotlivé lokality Růžovka, V Rovinách a Dobroše konkrétní podpůrná opatření. Opatření spočívají ve výsadbě a úpravě nelesní dřevinné vegetace, obnově trvalých travnatých porostů, zakládání mysliveckých políček, tlumení predátorů, ochraně zvěře při zemědělských pracích, posílení stávající populace a směřující k podpoře zbytkové populace bažanta obecného v honitbě Chotíkov.

KLÍČOVÁ SLOVA:

honitba Chotíkov, bažant obecný, podpůrná opatření, zbytková populace

ABSTRACT:

This thesis deals with possibilities for aid of the remaining population of pheasant hunting in location Chotíkov. It describes how the various theoretical ways of possible measures to maintain the existing population of pheasant, as well as its own field survey, which is done in order to gain knowledge about the locations where the pheasant occurs. Based on the getting knowledge and information have been planned the specific support measures for the locations Růžovka, V Rovinách and Dobroš. The measures consists of planting and treatment of non-forest woody vegetation, restoration of permanent grasslands, establishing of hunting boxes, control predators, protecting of wildlife in agricultural work and strenghten the existing population, aimed at supporting the residual population of pheasant hunting in Chotíkov.

KEYWORDS:

hunting ground Chotíkov, pheasant hunting, support measures, residual population

OBSAH

1. ÚVOD	11
2. CÍLE	12
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE	13
3. 1. MOŽNOSTI PODPORY BAŽANTÍ POPULACE	13
3. 2. ÚPRAVA BIOTOPU	14
3. 2. 1. TRVALÉ REMÍZKY	15
3. 2. 2. DOČASNÉ REMÍZKY	17
3. 2. 3. BIOPÁSY	18
3. 2. 4. POTRAVNÍ POLÍČKA	19
3. 2. 5. TRVALÉ TRAVNÍ POROSTY	19
3. 2. 6. MEZIPLODINY	20
3. 2. 7. ZAJIŠTĚNÍ VODNÍHO ZDROJE	21
3. 3. MYSLIVECKÁ PÉČE	22
3. 3. 1. PŘIKRMOVÁNÍ V OBDOBÍ NOUZE	22
3. 3. 2. TLUMENÍ PREDÁTORŮ	23
3. 3. 3. OCHRANA PŘI ZEMĚDĚLSKÝCH PRACÍCH	25
3. 3. 4. USMĚRNĚNÍ PRŮBĚHU HNÍZDĚNÍ BAŽANTÍCH SLEPIC	26
3. 4. POSÍLENÍ DIVOKÉ POPULACE BAŽANTŮ	28
3. 5. ZDROJE FINANCOVÁNÍ	29
4. METODIKA	30
4. 1. HONITBA CHOTÍKOV	30
4. 2. CHARAKTERISTIKA HONITBY CHOTÍKOV	31
4. 3. TERÉNÍ PRŮZKUM	33
5. VÝSLEDKY	35
5. 1. LOKALITY VÝSKYTU BAŽANTA V HONITBĚ CHOTÍKOV ...	35
5. 2. PODPŮRNÁ OPATŘENÍ	42

5. 2. 1. VÝSADBA A ÚPRAVA NELESNÍ DŘEVINNÉ VEGETACE	43
5. 2. 2. POTRAVNÍ POLÍČKA	45
5. 2. 3. TRVALÉ TRAVNÍ POROSTY	47
5. 2. 4. TLUMENÍ PREDÁTORŮ	48
5. 2. 5. OCHRANA ZVĚŘE PŘI ZEMĚDĚLSKÝH PRACÍCH	51
5. 2. 6. POSÍLENÍ STÁVAJÍCÍ POPULACE	53
6. DISKUSE	54
7. ZÁVĚR A DOPORUČENÍ PRO PRAXI	57
8. LITERATURA	59
9. SEZNAM PŘÍLOH	62
10. PŘÍLOHY	63

Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 1 – Normované a minimální stavy zvěře.....	31
Tabulka 2 – Pozemky určené pro liniovou výsadbu.....	43
Tabulka 3 – Odlov predátorů a zvěře bažantovi škodící v honitbě Chotíkov.....	48
Tabulka 4 – Výsledky mysliveckého hospodaření v honitbě Chotíkov.....	53
Obrázek 1 – Schéma výsadby remízku	17
Obrázek 2 – Lokality trvalého výskytu divoké populace bažanta obecného v honitbě Chotíkov.....	37

1. ÚVOD

Závažnými změnami ve struktuře krajiny dochází od 70. let minulého století k poklesu stavů divoké bažantí populace. Bohužel jedinou možností, jak zabránit poklesu stavu divoké bažantí populace, bylo vypouštění uměle odchovaných bažantů. Tato snaha však nedosahovala kýžených výsledků a místo toho, aby došlo k posílení stávající populace, docházelo stále k jejímu úbytku a postupné degradaci.

V dnešní době je již všeobecně známo, že příčiny poklesu divoké bažantí populace jsou zapříčiněny několika faktory současně. Předpokladem pro eliminaci negativních faktorů, které zapříčinily pokles divoké bažantí populace, je především myslivecká péče zaměřená na stávající divoce žijící populaci a vytváření vhodných životních podmínek pro její další vývoj. Péče by měla být zaměřena na zlepšování biotopu, zajištění a ochranu hnízdišť, ochranu zvěře, zimní příkrmování, tlumení predátorů a případně na zachování vhodného poměru pohlaví. Vše je samozřejmě podmíněno klimatickými podmínkami, antropogenními vlivy, typem biotopu a majetkoprávními vztahy, souhlasy vlastníků či nájemců v dané oblasti.

K vypracování bakalářské práce zabývající se možností podpory zbytkové populace bažanta obecného v honitbě Chotíkov bylo nejprve potřeba vypracovat literární rešerši na dané téma a provést terénní průzkum honitby. Ze získaných odborných znalostí a z provedeného průzkumu byla navržena podpůrná opatření vedoucí k zachování a případně i rozšíření stávající populace bažanta obecného v honitbě Chotíkov.

Pro zvolené téma jsem se rozhodl, protože mám zájem na zlepšení vhodných životních podmínek pro bažantí zvěř, které zároveň vedou ke zvýšení stavů zvěře ve vybrané honitbě. Současně jsem členem místního mysliveckého sdružení a mám k honitbě osobní vztah.

2. CÍLE

Cílem práce je provedení podrobné dokumentace současného výskytu divoké populace bažanta obecného v honitbě včetně lokalit, které využívá pro reprodukci, a zpracování studie možnosti jeho podpory.

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

3. 1. MOŽNOSTI PODPORY BAŽANTÍ POPULACE

Pokles početnosti bažantí populace od 2. poloviny 20. století zasáhl nejen Českou republiku, ale i většinu vyspělého světa. Pokles je zapříčiněn několika faktory, které se významně projevily na snížení početního stavu volně žijící populace bažantů. Mezi hlavní faktory ovlivňující divokou populaci bažantí zvěře patří zemědělská výroba, klimatické podmínky a predace.

Intenzivní zemědělská výroba se významným způsobem podílela na likvidaci rozptýlené zeleně, snížení dostupnosti potravní nabídky a úbytku vhodných biotopů pro hnízdění a odchov mláďat. Současně s úbytkem vhodných biotopů jsou na většině území nadměrně používány pesticidy a jiné chemikálie, které zapříčinily snížení přirozené potravní nabídky, zvláště bezobratlých, jež jsou hlavní součástí potravy mladých bažantíků v prvních třech týdnech života. To se projevilo na vyšší mortalitě, zhoršení fyzické kondice a náchylnosti k větší predaci. Následkem toho došlo k úbytku přirozené populace bažanta v krajině (Křížek a Pešout, 1996; Zíka et al., 2013). Stav bažantí populace jsou závislé nejen na vhodném biotopu, ale také na klimatických faktorech. Bažantí populace je v daném roce odvislá od průběhu zimy, výšky sněhové pokrývky, dlouhotrvajících mrazech, teploty a množství srážek v hnízdním období (Zíka et al., 2013). Příkladem vlivu klimatických podmínek na stav bažantí populace je průběh zimy v letech 1939 až 1941, kdy vlivem třeskatých zim došlo ke zdecimování stavu bažantí populace v České republice. Podobná situace nastala v Maďarsku v roce 1940, kdy po dvou sněhových bouřích došlo až k 90 % ztrátám na stavech bažantů (Hanus a Fišer, 1975). Dalším klimatickým faktorem, který výrazně ovlivňuje hnízdní úspěšnost, je množství srážek, jejichž výše negativně ovlivňuje celkovou bažantí populaci (Draycott et al., 2002).

Ke zlepšení nepříznivé situace je potřeba spolupráce myslivců a zemědělců, která spočívá v cíleném zemědělském a mysliveckém plánování, které povede k podpoře bažantí populace v krajině. Opatření musí být komplexní a plošné. Jde především o obnovu biotopu, který svým uspořádáním a druhovým složením bude splňovat ekologické nároky bažanta obecného a zabezpečí tak udržení bažantí populace v krajině. Vhodný biotop musí zajistit optimální podmínky pro hnízdění,

úspěšný odchov mladých bažantíků, ochranu před predátory a klimatickými vlivy, zejména překonání zimního období.

Současně s úpravou biotopu musí být ze strany myslivců pečováno o bažantí zvěř. Péče by měla být zaměřena na kvalitně prováděné příkrmování v období nouze, důsledně prováděné tlumení predátorů v průběhu celého mysliveckého roku, ochranu hnízdících bažantích slepic a mladých bažantíků zejména v lokalitách, kde jsou prováděny zemědělské práce, a s ohledem na možnosti honebního společenstva vypouštění divokých bažantů do honitby k posílení stávající populace bažanta obecného.

Zemědělské hospodaření, které by eliminovalo negativní důsledky zemědělství nejen na bažantí populaci, musí být zaměřeno na zlepšování biodiverzity a ochranu krajiny za současné finanční podpory ze strany státu. Zemědělská politika státu musí být uplatňována z dlouhodobého hlediska s jasně stanovenými podmínkami a opatřeními, za kterých bude dotace zemědělcům udílena. Zemědělská politika státu musí být právně vymahatelná s jasně stanovenými sankcemi při nedodržení jejich podmínek. K současnému zlepšení biodiverzity krajiny by stačilo stanovit maximální výměry jedné plodiny na půdním bloku, minimální počet pěstovaných plodin, minimalizace používání pesticidů a herbicidů, jednotlivé půdní bloky od sebe oddělit pruhem neobhospodařovaného pozemku apod.

Například Draycott et al. (2002) uvádí, že je možné pouze optimalizací struktury biotopu a zemědělským plánováním dosáhnout zvýšení početnosti bažanta v krajině na požadovanou úroveň.

3. 2. ÚPRAVA BIOTOPU

Pro úspěšnou podporu bažanta obecného v přirozeném prostředí bychom měli věnovat největší pozornost úpravě či obnově biotopu. Za optimální strukturu biotopu bažanta obecného je považována mozaikovitá krajina, ve které je zastoupena jedna třetina lesa, jedna třetina polí a jedna třetina luk s vodou a rákosím, které bažantovi poskytují podmínky pro hnízdění, odchov mláďat a zimní přežívání (Behnke a Claussen, 2007).

V naší krajině je nejpočetnější výskyt bažanta obecného vázán na biotopy lesostepního charakteru a biotopy s mozaikou lesního a nelesního charakteru s průnikem do antropogenního prostředí v prvním až čtvrtém vegetačním stupni.

Pokud se některé společenstvo v prostředí nevyskytuje, dochází k migraci bažanta do prostředí, které nejvíce vyhovuje jeho ekologickým nárokům. Chceme-li tedy zachovat nebo posílit volně žijící populaci bažanta obecného na určitém území je potřeba vytvořit nebo obnovit to společenstvo, které se v daném území nevyskytuje (Beklová et al., 1997).

Obnova biotopu je však dlouhodobou záležitostí trvající mnoho let a nelze tedy čekat, až založený nebo obnovený biotop začne plnit svoji ekologickou funkci. Proto je třeba vyzorovat, kde se bažantovi v honitbě daří nejlépe (rozmnožuje se, shromažďuje se atd.) a právě v těchto místech musíme nejdříve začít s podporu bažantí populace (Bílek, 2005).

Možnosti úpravy biotopů spočívají v zakládání trvalých nebo dočasných remízků, biopásů, rozptýlené zeleně, zakládání políček, pěstování meziplodin, úpravy neobdělávaných ploch ve prospěch zvěře a zajištění vodních zdrojů. Veškerá úprava biotopu musí probíhat se souhlasem vlastníků pozemků. S majiteli pozemků je potřeba spolupracovat a přesvědčit je k tomu, aby při obdělávání pozemků byli co nejvíce šetrní k životnímu prostředí, zejména omezili používání pesticidů, oznamovali provádění senosečí, žní apod. Výsledkem by bylo širší potravní spektrum flóry i fauny nejen pro bažantí zvěř (Nevoránek, 2004).

Pro obnovu biotopu jsou vhodné lokality v klidové části honitby bez přítomnosti rušivých vlivů, jakým je např. zemědělská výroba nebo zemědělské objekty, průmysl nebo jiné známky lidské činnosti. Měla by v nich být místa pro jejich slunění s dobrou přirozenou úživností, zdrojem pitné vody, místa vhodná pro hřadování, ochranný kryt atd.

3. 2. 1. TRVALÉ REMÍZKY

Remízky jsou zakládány v polních, popř. ve smíšených honitbách. Zde slouží především jako kryt nebo jako plocha, kde dochází k reprodukci. Zároveň se jedná o zdroj potravy a ochranu před klimatickými vlivy. Důležité je, aby byly zakládány přednostně na erozních plochách, náspech, terénních zlomech, podél širokých příkopů, na trvalých úhorech a dále na jiných plochách bez užitku. Ideálním místem pro založení remízku je místo, které je slunné, chráněné proti převládajícímu větru. Mělo by být ve vhodné vzdálenosti od hranic honitby nebo komunikace a dalších rušivých vlivů. Pokud je zde přítomnost přirozeného zdroje vody nebo uměle

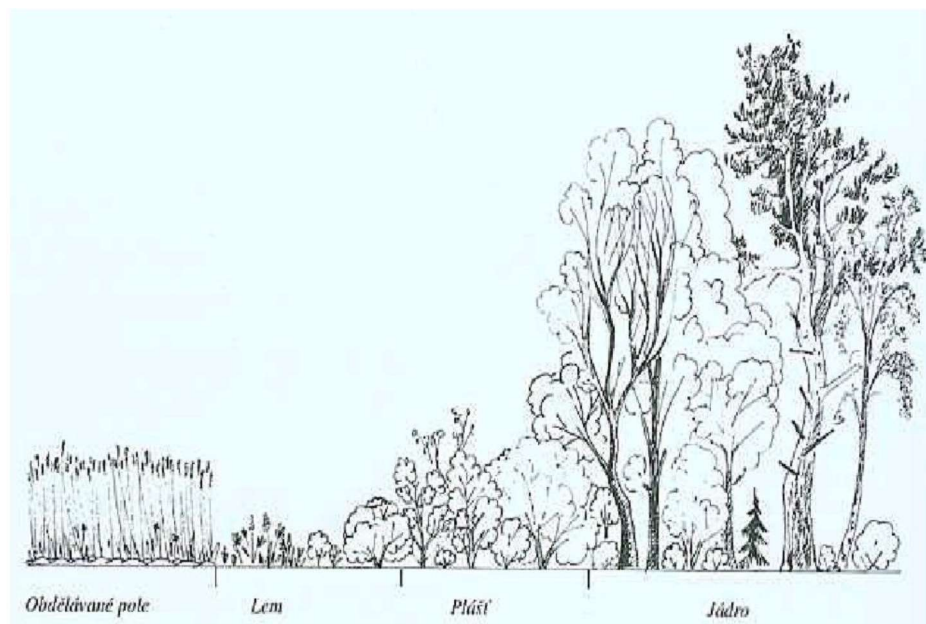
vybudované napajedlo, je zvýšená atraktivita tohoto místa. Tvar remízku volíme pokud možno co nejprotáhlejšího členitého tvaru, čímž získáme dlouhé přechodové pásmo mezi polem a samotným remízkem. Doporučená vzdálenost mezi jednotlivými remízky nebo jinou rozptýlenou zelení by měla být 500 až 700 m, v případě bažantí zvěře udává Mottl (1986) vzdálenost do 300 m. Pokud je vzdálenost mezi remízkem a ostatní rozptýlenou zelení příliš velká, dochází k izolaci remízku a v tom případě nemá zvěř šanci uniknout před dravci. Vytvořený remízek se tak stává ekologickou pastí pro veškerou drobnou, kam se soustřeďují dravci z celého okolí.

Správně založený remízek má tvar kupy s hustými okrajovými plochami pro člověka neproniknutelnými, skládá se z bylinného (lem), křovinného (plášť) a stromového patra (jádro). První bylinné patro je bažantí zvěří nejvíce vyhledáváno a současně slouží jako ochranný filtr před negativními vlivy zemědělství, zejména před chemizací. Bylinné patro je tvořené z vhodných travin, pícnin, jetelovin, popř. nízké buřeně. Bylinné patro má zastupovat okolo 30 % plochy remízku. Křovinné patro tvoří husté křoviny, jakými jsou rakytník řešetlákový (*Hippophae rhamnoides*), ostružiník maliník (*Rubus idaeus* Linné), hloh obecný (*Crataegus laevigata*), brslen evropský (*Euonymus europaeus*), růže šípková (*Rosa canina*), trnka obecná (*Prunus spinosa*), svída krvavá (*Swida sanguinea*), ptačí zob (*Ligustrum vulgare*) apod. Křovinné patro má účel zejména krytový a částečně je dočasným zdrojem potravy. Třetí stromové patro směrem do středu tvoří převážně plané ovocné stromy, druhy jeřábu (*Sorbus*), javor babyka (*Acer campestre*), líska obecná (*Corylus avellana*), hloh obecný (*Crataegus laevigata*), dub a jehličnaté stromy. Stromové patro vyhledávají bažanti k hřadování. Při výsadbě upřednostňujeme místní druhy rostlin tak, aby jim vyhovovala daná lokalita a klimatické podmínky (Mottl, 1986; Sekera, 1959). Ve vnitřní části remízku je vhodné nechat místa zarostlá trávou a na osluněné části vybudovat popeliště pro popelení bažantí zvěře (Hanzal et al., 2006). Nesmíme také zapomenout na zásyp pro pernatou zvěř, ve kterém začneme přikrmovat hned po sklizni zemědělských plodin, pěšinu vedoucí středem remízku určenou k pozorování a lapání škodné pomocí lapacího zařízení (Sekera, 1959).

Nejvhodnějším obdobím pro založení remízku je jaro. Sazenice používáme dvou až tříleté, nejlépe školkované. Sazenice vysazujeme nejlépe v trojúhelníkovém sponu z důvodu krytí případných ztrát způsobených okusem, ostrouháváním nebo

klimatickými podmínkami. Způsob výsadby volíme podle druhu půdy, který se v dané lokalitě vyskytuje. Založený remíz buď oplotíme, nebo na něm provádíme nátěr repelentem proti okusu srnčí nebo zaječí zvěří. Alespoň dvakrát ročně provádíme vyšlapání nebo vyžínání buřiny v okolí sazenice (Sekera, 1959). Remízek je potřeba stále ošetřovat a udržovat, aby byl zachován jeho požadovaný tvar a druhová skladba rostlin. V opačném případě hrozí, že vlivem invazních dřevin a bylin bude ohrožena funkčnost remízku (Hanzal et al., 2006).

Staré remízy je třeba zmlazovat a obnovovat. Zmlazování provádíme zhruba jednou za deset let v době vegetačního klidu, nejlépe pak na konci zimy, aby remíz přes zimu plnil svůj účel. Případné ztráty doplňujeme novou výsadbou (Behnke a Claussen, 2007). Schéma remízku je znázorněno na obrázku 1.

Obrázek 1 – Schéma výsadby remízku (Zdroj: Hanzal et al., 2006)

3. 2. 2. DOČASNÉ REMÍZKY

Tam, kde není možné vysadit trvalý remízek, vytvoříme dočasný remízek. Výhodou dočasného remízku oproti trvalému je jeho plné využití ještě v témže roce, co byl založen. Poskytuje zdroj potravy a možného krytu. Dočasný remízek není

tvořen dřevinami jako remízek trvalý, ale je tvořen vyššími jednoletými nebo víceletými rostlinami, které vydrží přes zimní období.

V honitbách, kde je minimální stav černé zvěře můžeme dočasný remízek vytvořit z topinamburu, slunečnice a kukuřice (Štrobach, 2005; Behnke a Claussen, 2007). Z důvodu ochrany bažantí zvěře před prasetem, které svým predačním tlakem významně působí na bažantí zvěř, můžeme k její ochraně v inkriminovaných místech použít pachových ohradníků nebo upřednostníme k osetí dočasného remízku osevní směs z prosa, hořčice, pohanky, komonice bílé, pískavice a lupiny vytrvalé (Marada et al., 2011).

3. 2. 3. BIOPÁSY

Biopás je pruhové potravní políčko o šířce 6 až 12 m umístěné na okraji nebo uvnitř půdních bloků. Na okraji půdních bloků se umísťuje podél mezí, cest, vodotečí, větrolamů, stromořadí, lesů nebo remízků. Uvnitř půdních bloků propojuje biopás jednotlivé krajinné prvky. Vzdálenost mezi jednotlivými biopásky musí být minimálně 50 metrů. Při umístění biopásky v blízkosti dálnice nebo silnice I. a II. třídy musí být, kterákoliv část biopásky vzdálena minimálně 50 metrů od těchto pozemních komunikací. Důležité je ponechání biopásky bez zásahu zemědělskou technikou, nesklízet plodiny, neošetřovat chemickými přípravky v průběhu vegetace a ponechání minimálně do 31. 3. následujícího roku, kdy na jaře je vhodné zbytky biopásky zmulčovat nebo zaorat a na tom samém místě znovu provést osetí (Marada et al., 2011).

Optimální doba osetí biopásky je od 1. května do 31. května. Tento termín osetí zajistí bohatou potravní nabídku pro zvěř až do jarního období. Směs osiva pro biopásky se skládá převážně z pohanky, prosa, kapusty a jiných plodin jako jsou obilniny nebo lupina bílá (Marada et al., 2011). Dle Hanzala et al. (2007) je optimální složení osiva na 1 ha biopásky následující: 30 kg pohanky, 15 kg prosa, 0,4 kg kapusty, 65 kg jarních obilovin a 2 kg lupiny bílé.

Biopásky jsou nejčastěji realizovány v intenzivně zemědělsky obhospodařované krajině, kde přispívají k pestrosti a rozmanitosti krajiny. Vytvořením biopásky nabídneme zvěři dostatek jaderného a objemového krmiva v průběhu celého roku tak, jak plodiny postupně dozrávají. Dále ponecháním plodin na biopásku přes zimu zajistíme potravu zvěři v období nouze, zajistíme prostor pro

hnízdění a kryt pro zvěř a poskytneme prostor hmyzu, který se na jaře stane potravou zvěře (Marada et al., 2011). Při vhodném umístění mohou biopásy sloužit jako migrační koridory propojující jednotlivé krajinné prvky, na svažitéch pozemcích mohou zabraňovat erozi půdy a zadržovat vodu v krajině (Hanzal et al., 2007).

3. 2. 4. POTRAVNÍ POLÍČKA

Potravní políčka zřizujeme v honitbách polních, smíšených a lesních. Pro jejich zřízení využíváme všech vhodných pozemků, které jsou jinak neobdělávány nebo nevyužity. Jedná se především o pásy kolem cest, vodotečí, břehů potoků a pozemky, které nelze zemědělskou mechanizací obdělávat (Mottl et al., 1964).

Potravní políčka jsou významným zdrojem potravy pro zvěř především po sklizni obilovin, kdy není dostatek potravy. Současně slouží jako kryt v době hnízdění a v zimním období. Tohoto ochranného účinku ve spojení s bohatým výběrem zelené pastvy, hlíz a zrní dosáhneme vhodnou nabídkou rostlinných druhů. Je žádoucí, aby políčka plnila svůj účel celoročně. Velikost a rozmístění políček se volí s ohledem na početní stavy zvěře. Ideální je rozdělení políčka na několik částí protože se zvěři po dlouhou dobu zabezpečí potrava a kryt a může tak dojít v příštích letech ke střídání plodin. Příkladem může být osetí jedné části krmnou kapustou, druhé části kukuřicí na zrno, třetí části pohankou, jetelem nebo vojtěškou a čtvrtou část osejeme topinamburou. K osevu mohou být také použity různé směsky pro pernatou zvěř (CI 1100, CL 1650, CL 1450 atd.)

Druhou možností je osev ploch nechaných trvale nebo dočasně ladem. Nejvhodnější doba k osetí je ihned po sklizni do podmítnutého strniště odpovídající směskou (CL 1450, CL 1500, CL 1700). Osetá plocha vytváří už na podzim bezpečný kryt a na jaře se postará o bezpečná místa k hnízdění a odchovu mláďat. Na konci července můžeme tato místa bez obav pokosit nebo mulčovat a nechat je znovu vyrůst (Behnke a Claussen, 2007).

3. 2. 5. TRVALÉ TRAVNÍ POROSTY

Trvalé travní porosty (dále jen TTP) jsou malé plochy kolem vodotečí, na protierozních mezích, podél polních cest apod. Údržbou TTP získáme místa, která by mohla zvěř využívat k osušení po ranní rose, či chladném nebo deštivém počasí.

Zkvalitněním porostů získáme rozšíření potravní nabídky jak rostlinné tak především živočišné potraviny pro mladou bažantí zvěř (Štrobach, 2005).

Pro zvěř jsou velmi významné trvalé travní porosty, o kterých jsme se zmiňovali v souvislosti s funkcí lemové části remízků. Trvalé travní porosty složené z kulturních trav, případně pravé květnaté louky, jsou v krajině pravým pokladem. Nejenže jsou bohaté na živiny, ale nejsou chemicky ošetřovány, a proto v nich nachází vhodné prostředí množství hmyzu a dalších bezobratlých. Mimo to pomáhají svými léčivými účinky udržovat dobrý zdravotní stav zvěře. V případě, že posuneme dobu senoseče až do nejzazšího možného termínu, zachráníme tím mláďata před vysečením. V ČR jsou travní porosty většinou využívány jako pastviny nebo sečené louky. V zemědělské politice bohužel žádné opatření proti tomuto není. I přesto, že louky poskytují dostatek potravní nabídky hmyzu, nejsou vhodným hnízdním biotopem. Je to právě z důvodu, že termín první seče spadá do doby hnízdění. Hrozí proto mortalita samic, mláďat nebo vysečení hnízd atd. Co se týče intenzivních pastvin, jedná se také o nevhodné místo z hlediska biotopu bažanta, a to díky nevhodné výšce spasené vegetace a také z důvodu eliminace biodiverzity hmyzu a bylin (Veverka et al., 2013). Vcelku vhodné prostředí pro hnízdění kuřat je na pastvinách, které jsou využívány pouze extenzivně, a je na nich dostatečně vysoký porost.

Velmi vhodným prostředím pro hnízdění a odchov mláďat jsou porosty vojtěšky. Ovšem při standardním zemědělském hospodaření se stávají ekologickou pastí. Sečení probíhá 3-4x ročně a dříve než u ostatních píceň, proto hnízdní úspěšnost bývá díky zemědělské činnosti velmi nízká (Hartman et al., 1984; Klinger, 2008).

3. 2. 6. MEZIPLODINY

Po sklizni hlavních zemědělských plodin nám prakticky přes noc vzniknou holé pozemky bez krytu a potraviny. Nepříznivá situace trvá po dobu 6 až 8 měsíců, kdy je bažantí zvěř nejen bez vhodné potraviny a je vystavena nepříznivým povětrnostním vlivům, ale působí na ni i zvýšený tlak ze strany predátorů (Behnke a Claussen, 2007). Způsob, jak změnit nepříznivý vývoj nejen z hlediska bažantí zvěře, ale i zemědělců, je možnost vysévání tzv. meziplodin, které plní mnoho mimoprodukčních funkcí. Chrání půdu před větrnou a vodní erozí, zpomalují odtok

povrchové vody, zvyšují množství organické hmoty v půdě, zamezují úniku dusíku do podzemních vod, potlačují růst plevelů, omezují šíření škůdců a představují kryt a potravu pro zvěř po sklizni hlavních zemědělských plodin (Hanzal a kol. 2007).

Meziplodiny z hlediska doby osevu rozdělujeme na rané neboli letní, které vyséváme do poloviny července na pozemky po včasné sklizených plodinách, jako jsou rané brambory nebo řepka. Strniskové, které vyséváme v polovině srpna po sklizni obilnin, luskovin a olejin. Podsevové, ty se vysévají současně s krycí plodinou a ozimé, vysévané na podzim, které slouží jako první jarní pastva pro zvěř (Hanzal a kol. 2007).

Při pěstování meziplodin je důležitá spolupráce se zemědělci. Je třeba se s nimi dopředu domluvit na způsobu použití agrotechniky, technologii zpracování půdy podle použitého osiva, druhu osiva a na době zpracování meziplodiny do půdy. Platí zde zásada, že meziplodiny sejeme pokud možno ihned po sklizni do podmítnutého nebo kultivátorem zpracovaného strniska z důvodu získané větší objemové hmoty a tím většího krytového a potravního účinku, pokud samozřejmě nejde o meziplodiny v porostu kukuřice. Ideální je ponechat meziplodiny na poli do začátku jara a pak je teprve zaorat. Druh meziplodiny nebo směsi meziplodin volíme s ohledem na místní podmínky. K nejpoužívanějším meziplodinám patří standartní meziplodina CL 1600, která se skládá z ozimé řepky „Akela“, ozimé řepky „Licapo“, krmnou řepku olejnou, krmnou hořčici žlutou „Silenda“, zimní krmnou řepu „Buko“ (Behnke a Claussen, 2007).

Na pěstování meziplodin je možno získat dotaci v titulu „péče o krajinu“ podle nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření. V § 11 tohoto nařízení jsou podrobně popsány podmínky, které musí být splněny, aby bylo možno poskytnout dotaci.

3. 2. 7. ZAJIŠTĚNÍ VODNÍHO ZDROJE

Z důvodu provedených melioračních opatření, došlo na mnoha místech ke snížení hladiny podzemní vody, což se projevuje zejména v letních měsících nedostatkem pitné vody. Výsledkem je odchod zvěře z takových lokalit nebo způsobení škod na šťavnatých okopaninách. Prostředkem k nápravě je zřizování napajedel v honitbě. Napajedla by měla být zřizována v terénních depresích, co možná nejvíce chráněna před slunečním svitem. Takováto místa nejprve vyčistíme

a popř. prohloubíme. Pokud není dno založeno na jílovém podloží, opatříme dno vrstvou jílu nebo jiného nepropustného materiálu. Napajedlo volíme pokud možno kulovitého nebo okrouhlého tvaru o velikosti vodní plochy 10 až 20 m² s hloubkou nejméně 1m a s pozvolně vybíhajícími břehy. Pro zlepšení doplňování vody založíme rýhy nebo ploché příkopy vedoucí do napajedla (Behnke a Claussen, 2007). Vedle toho se dá vodní zdroj zajistit například stavbou kameninových koryt, do nichž se voda naváží. Pokud se voda nevypaří, může sloužit zvěři napajedlo poměrně dlouho. Pro zachování potřebné kvality vody musíme napajedlo udržovat v čistotě (Hromas et al., 2000).

Vyskytuje-li se v lokalitě studánka, prameniště vodních toků nebo přírodní prohlubeň s vodou je třeba udržovat vodní zdroje v čistotě vč. přístupových cest k nim.

3. 3. MYSLIVECKÁ PÉČE

3. 3. 1. PŘIKRMOVÁNÍ V OBDOBÍ NOUZE

Přikrmování bažantů provádíme z důvodu udržení bažantů v honitbě, neboť bažantí zvěř je toulavá v potřebě získávání potravy a jednak, že to potřebuje. S přikrmováním bažantů začínáme již koncem léta, kdy z polí zmizí téměř veškeré zemědělské plodiny a bažanti tím náhle ztratí podstatnou část své potravy a ukončíme ho v době plně rozvinutého jara (Hanzal et al., 2007). Bažantům předkládáme krmivo jadrné (zadní pšenice, plevy, žaludy, bukvice apod.), dužnaté (krmná mrkev, kapusta, brambory, jeřabiny, šípky apod.), komplexní krmné směsi a písek, který je nutný pro trávení. Pokud nepředkládáme komplexní krmné směsi, nesmíme samozřejmě zapomenout na dostatečný přísun minerálů, vitamínů a doplňků pro výživu. Z vitamínů chybí především vitamín A, D₃, B₆, B₁₂ a C. Nedostatek vitamínů můžeme doplnit vyráběným vitamínem kombinal AD₃ nebo AD₃ forte, vitamínem C a E. Doplňkem pro výživu je např. Roborans a Plastin. Vitamíny, minerály a doplňky pro výživu předkládáme zvěři promíchané s plevy nebo zadní pšenicí. Zajištěním potřebných látek a energie v krmivu umožníme slepicím kvalitní přípravu na snůšku, která začíná dříve, je více početná a s většinou oplozených vajec. Kuřata jsou životaschopnější a narozená v období největšího výskytu hmyzu. Tím také dochází k minimalizaci ztrát vysečením z důvodu

dřívějšího opuštění hnízda oproti déle líhnutým snůškám (Bílek, 2007; Behnke a Claussen, 2007).

Krmivo se zvěři předkládá do zásypů. Důležité je, aby místo, kam předkládáme krmivo, zůstalo suché. V opačném případě již není krmivo pro bažanty zajímavé a může být i zdravotně závadné. Toho docílíme vodotěsnou střešou, rýhou kolem zásypu k odvedení vody. Zásypy umísťujeme tak, aby bažant měl dobrý výhled, byl z návětrné strany chráněn houštinou nebo křovím a mohl včas odlítnout nebo odběhnout před predátory. V polích se zpravidla zakládají zásypy pod hustým křovím a ve vysokém rákosí. V lesích bývá zásyp umístěn na kraji lesa, kde je porost nejhustší a stromy nad ním jsou vyvětvené do výšky 2 až 3 m. Zásyp je nutné udržovat v čistotě a pravidelně doplňovat s ohledem na denní aktivitu bažanta (Behnke a Claussen, 2007).

3. 3. 2. TLUMENÍ PREDÁTORŮ

Vliv predace na početní stavy bažanta obecného je významným faktorem, který ovlivňuje populační dynamiku bažanta. Pro zvýšení nebo alespoň zachování současného početního stavu bažanta je zapotřebí intenzivně se věnovat tlumení predátorů. Například Havránek a Pintíř (2001) uvádějí, že vedle obnovy biotopu je nutná redukce predátorů na takový stav, při kterém dochází ke ztrátě maximálně 50 % snůšek nebo předložených návnad.

Základním způsobem tlumení predátorů je lov pomocí střelné zbraně. Vedle toho, ale existují i jiné způsoby, jako je např. lov zvěře odchytím prostřednictvím sklopců, umělých nor, budek atd. Důležité je, aby lapací zařízení bylo umístěno v místě výskytu predátorů. Tlumení predátorů musí samozřejmě probíhat v souladu s platnými právními předpisy. Základním právním předpisem je zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti a vyhláška Ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu.

Predační tlak se nejvíce projevuje na snížení hnízdní úspěšnosti v důsledku vysoké predace hnízd. Predaci hnízd způsobuje nárůst predátorů v krajině z důvodu změn hospodaření v krajině, ztráty biotopu a hnízdění na predacně atraktivních lokalitách. Hnízdní úspěšnost tak může klesnout až pod úroveň zajišťující trvale udržitelnou stabilní populaci. Hnízdní predace patří k hlavním příčinám nízkého přírůstu populace a je limitujícím reprodukčním faktorem (Zíka et al., 2013).

K hlavním predátorům ovlivňujícím populační dynamiku bažanta obecného ve volné přírodě patří savci (Mammalia) a ptáci (*Aves*). Ze savců je to především – jezevec lesní (*Meles meles*), kuna lesní (*Martes martes*), kuna skalní (*Martes foina*), lasice hranostaj (*Mustela erminea*), kočka domácí (*Felis silvestris catus*), lasice kolčava (*Mustela nivalis*), liška obecná (*Vulpes vulpes*), mýval severní (*Procyon lotor*), norek americký (*Mustela vison*), pes (*Canis lupus familiaris*), prase divoké (*Sus scrofa*), psík mývalovitý (*Nyctereutes procyonoides*), tchoř tmavý (*Putorius putorius*). Z ptáků je to – jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), káně lesní (*Buteo buteo*), krkavec velký (*Corvus Corak*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), straka obecná (*Pica pica*), vrána obecná (*Corvus corone*), výr velký (*Bubo bubo*) atd. (Štastný et al., 2006; Zíka et al., 2004). Jednou z osvědčených a vědecky uznávaných metod na posuzování tlaku predátorů na drobnou zvěř resp. bažanta je metoda založená na principu umělých hnízd s násadou. Vyhodnocuje se rozsah ztrát během určitého časového období, čímž se získá přehled o aktivitě predátorů v konkrétním životním prostředí. Nevýhodou této metody je, že nelze přesně určit konkrétní druh predátora. Metodu ověřil a již řadu let používá vědecký tým pracovníků z Institutu ekologie zvěře Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně pod vedením Dr. Vodňanského. Tým uskutečnil pokus s umístěním umělých hnízd s násadou ve čtyřech různých honitbách v období hnízdění mezi měsíci duben a červen s pravidelnou kontrolou. Dvě honitby se vyznačovaly intenzivní zemědělskou výrobou s jednotvárnou krajinnou strukturou velkých lánů polí přerušovaných jen několika pásy trvalé zeleně (5 až 7 %). Další dvě honitby měly rozmanitější krajinnou strukturu s vyšším podílem polních dřevin (asi 15 %) a podílem ploch ležících ladem (asi 8 %). Pro všechny uvedené modelové honitby je charakteristické, že v poslední době nebyl prováděn intenzivní odlov predátorů. Ve sledovaném období činily průměrné ztráty v prvních dvou honitbách 90 % a 96 %. V dalších dvou honitbách byly ztráty 87 %. Pro ověření výsledků byl proveden srovnávací pokus v honitbě v Dolním Rakousku v období května a opakovaně v období července 2002. Honitba se vyznačuje vhodným životním prostředím, intenzivním odlovem predátorů a vyšší mysliveckou péčí než v našich honitbách. Výsledkem pokusu byla zjištěna 50 % ztráta na násadách. Výsledky pokusu potvrdily významný vliv predátorů na stav populace bažanta (Vodňanský et al., 2004).

3. 3. 3. OCHRANA PŘI ZEMĚDĚLSKÝCH PRACÍCH

Při zemědělských pracích, zejména při sklizni píce, dochází k velkým ztrátám na bažantí zvěři. Dochází nejen k vysečení bažantích hnízd, ale i k usmrcení nebo zranění mláďat nebo dospělých jedinců. Na ztrátách se podílí nejen dokonalejší zemědělská technika, která má větší záběr žací lišty (až 9 m) a má vyšší pojezdovou rychlost, ale též doba a způsob provádění sečení pícnin.

K eliminaci ztrát na zvěři při obhospodařování zemědělských pozemků jsou povinni samotní vlastníci nebo nájemci těchto pozemků. Povinnost jim ukládá zákon o myslivosti č. 449/2001 Sb., kde je stanovena povinnost používat účinných plašičů zvěře, a pokud je to možné, provádět sklizňové práce tak, aby zvěř byla vytlačována od středu sklizeného pozemku k jeho okraji, a oznámit s předstihem uživateli honitby dobu a místo provádění zemědělských prací v noční době, kosení pícnin a použití chemických přípravků na ochranu rostlin zvěře. Plnění uložených povinností ze strany zemědělců se děje velmi zřídka.

Na ochraně zvěře při zemědělských pracích se mají podle zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb. podílet samotní uživatelé honiteb. Uživatelé honiteb jsou povinni provést po oznámení vlastníků, popřípadě nájemců honebních pozemků, potřebná opatření k záchraně zvěře. Uživatelé honiteb by měli těsně před kosením porostu nebo před aplikací chemických prostředků provádět vyhánění zvěře z honebních prostředků pomocí lovecky upotřebitelných psů, pomocí různých typů zradidel nebo jejich kombinací (www.eagri.cz).

Před samotným kosením nebo před aplikací chemických prostředků probíhá vyhánění zvěře pomocí lovecky upotřebitelných psů tak, aby před vyháněním a vlastními zemědělskými pracemi neuplynula příliš dlouhá doba. Nejvhodnější doba je den předem ve večerních hodinách. Na velkých lánech by mělo být vyhánění přednostně prováděno na 100 až 150 m širokém pruhu při okrajích lánu. Po vyhánění se umístí na prošlou plochu plašiče nebo se provedou jiná opatření, jakými jsou např. střílení do vzduchu a hlídkování se psi, která mají zvěři zamezit v návratu na pozemek (Mottl, 1986).

Plašiče je dále vhodné umisťovat na inkriminovaná místa, kde pravidelně dochází při kosení pícnin ke škodám na snůškách nebo mladé zvěři. Důležité je umístit plašiče včas, aby byla bažantí zvěř vypuzena z porostu ještě před bažantí snůškou. Vypuzením nutíme bažantí slepici ke snůšce na jiném vhodném místě

chráněném před zemědělskou mechanizací. K nejpoužívanějším plašičům patří v současnosti foliová zradidla, kde je účinnost bohužel omezena pouze na slepice vodící již kuřata, na hnízdící slepice je účinnost téměř nulová. Účinnost zradidel spočívá v jejich optickém a akustickém odpuzujícím účinku. Foliová zradidla jsou úzké proužky vyrobené z hliníkové folie o rozměrech přibližně 60 x 14 cm umístěné do průhledné folie, která je připevněná na dřevěné pruty. Takto připevněná zradidla umístíme ve směru proudění převládajícího větru tak, aby byla alespoň půl metru nad sečenou plodinou. Rozmísťují se ve sponu přibližně 100 x 100 m po celé ploše kosené plodiny. V případě, že na sousední zradidla není vidět, umísťují se na menší vzdálenosti, aby byla zachována viditelnost mezi sousedními zradidly. Účinnost zradidel je přibližně týden (Babička, 2006).

Ze strany zemědělců jsou používány různé typy plašičů nesených na zemědělských strojích. Jedná se o plašiče mechanické (řetízkový plašič na žací liště, tyč se vzpružinami, plašící sáně tažené vedle žacího ústrojí, ochranné nástavce žací lišty), optické plašiče (majáčkový blikáč oranžové barvy), akustické plašiče (Mottl, 1986).

Další opatření k ochraně nejen bažantí zvěře je úprava doby kosení píce. V současné době se kosení provádí převážně v měsících květen a červen, což je hlavní doba hnízdění bažantích slepic. V této době dochází k největším ztrátám na hnízdech nebo na mladé zvěři. Posunutím prvního kosení do měsíce července nebo do podzimního období by došlo k značnému zvýšení hnízdění úspěšnosti bažantí populace (Hartman et al. 1984, Jungers et al. 2015).

3. 3. 4. USMĚRNĚNÍ PRŮBĚHU HNÍZDĚNÍ BAŽANTÍCH SLEPIC

V období hnízdění si bažantí slepice vybírají místa s vyšším travnatým nebo bylinným porostem tak, aby porost poskytoval bezpečný hnízdící kryt, pestrou nabídku hmyzu a rostlinných semen. Bohužel se tak děje především na zemědělsky obhospodařovaných pozemcích, kde vlivem zemědělské techniky dochází k velkým ztrátám na hnízdech, které jsou způsobeny vysečením hnízd nebo přímými ztrátami na kuřatech při sklizni píce jako je porost vojtěšky. Do líhně se tak dostane jen nepatrné množství vajíček, přestože myslivci v porostech vyhledávají hnízda, ze kterých buď vajíčka přemístí na bezpečné místo, nebo ho označí, aby nedošlo

k jeho vysečení. Tento způsob ochrany je však velmi pracný a málo efektivní (Forst, 1975; Hubata, 1972).

Dle Bouchnera a Fišera (1967) je možno použít pro záchranu bažantích hnízd před jejich vysečením metodu, která spočívá v usměrnění průběhu hnízdění pomocí umělých bažantích hnízd. Umělá bažantí hnízda s atrapami bažantích vajec umístíme na bezpečná místa s dostatkem pestré potravní nabídky, pokud možno s dostatečným krytem před nepříznivými klimatickými podmínkami a před predátory. Vhodnými místy, kam umístíme umělá hnízda, jsou meze, remízky, okraje lesních porostů a křoviny (Hubata, 1972).

Umělá bažantí hnízda připravujeme již před začátkem bažantí snůšky a to tak, že vyhloubíme mělký důlek, který vysteleme suchou trávou nebo suchým listím, vložíme do něj atrapy bažantích vajec a nalákáme k nim bažantí slepice (Bouchner a Fišera, 1967). Z pokusu usměrnění průběhu hnízdění bažantích slepic pomocí umělých hnízd, který provedl Bouchner a Fišer (1967) v modelové honitbě VÚLHM – Tochovice, bylo zjištěno, že celkem ze 100 umělých hnízd bylo obsazeno 73 % hnízd s průměrem 7 a půl vejce na jedno obsazené hnízdo. Bažantí slepice upřednostňovaly remíz se stříhaným dubem se zapojeným křovinným patrem před vzrostlými stříhanými smrky a stříhanými duby bez křovinného patra. Z celkové snůšky bylo predátory zničeno celkem 60 vajec, což odpovídá 11 %. Dalším zajímavým zjištěním bylo, že více než o 10 % snesených vajec bylo v hnízdech se třemi atrapami než v hnízdech, kde byly pouze dvě atrapy. Z pokusu vyplývá, že tímto způsobem je možno přilákat hnízdící slepice na bezpečná a pro ně vhodná místa, omezit počet roztroušených vajec po honitbě, odebírat vejce pro umělý odchov, mít přehled a kontrolovat průběh hnízdění.

Pokus Bouchnera a Fišera s umělými hnízdy zopakoval Hubata (1972), který postupoval obdobným způsobem. Výsledkem námahy byla obsazenost celkem 70 % uměle vybudovaných bažantích hnízd. Pozitivní výsledek byl nejlépe viditelný v době sečení, kdy ztráty byly opravdu minimální. Stojí tedy za trochu námahy prosadit tuto metodu v kombinaci s mysliveckou péčí a vhodným způsobem zemědělství k podpoře divoké populace bažanta obecného.

3. 4. POSÍLENÍ DIVOKÉ POPULACE BAŽANTŮ

Behnke a Claussen (2007) doporučují zaměřit podporu na stávající přírodní populaci a cílenými zásahy a úpravami prostředí eliminovat negativní vlivy. Tuto přirozenou formu podpory preferoval již Sekera (1954). Z pohledu celkové ekonomiky je tento chov nejméně nákladný (Musil and Connelly, 2009). Tento postup byl zvolen i v honitbě Chotíkov.

Naproti tomu je dle Havránka a Pintíře (2001) nejúčinnějším způsobem odchovu bažantů pro zazvěření honitby odchov líhnutí v inkubátoru (nebo pod domácí slepicí tzv. kvočnou). Uvedené schéma spočívá v následujících krocích: podložení kuřat adoptivní matce (domácí slepice, stimulovaná bažantí slepice), odchov ve voliére, vypuštění rodinného hejnika z voliéry nejpozději ve věku 1 – 2 měsíců.

Pokud už dojde k zazvěření honitby vypouštěním bažantů, mělo by být prováděno za účelem osvěžení krve stávající populace, nebo obsazení nových tokanišť a hnízdišť. Základní podmínkou je, aby se jednalo o bažanty z veterinárně kontrolovaného chovu s přirozenými instinkty, protože jen zdravá a divoká zvěř je přínosná pro chov. Vhodní bažanti k vypouštění jsou bažanti odchyceni ve volnosti, popř. odchováni pokud možno v úplné volnosti. Posílení populace může být prováděno jak kohouty, tak i slepicemi (Bílek, 2005; Behnke a Claussen, 2007).

Kohouti se vypouštějí především pro osvěžení krve do lokalit s pravidelným výskytem bažantí zvěře, kde do jednoho hnízdiště vždy vypouštíme jednoho kohouta. Důležité je vypustit kohouty do honitby ještě do konce března, aby došlo k jejich zapojení do reprodukce ještě v témže roce. Při pozdějším vypouštění nedojde k zapojení kohouta do toku a kohout zůstává osamocen bez svého hejna na okraji teritoria hlavního kohouta (Bílek, 2007).

Bažanty vypouštíme do honitby dvěma způsoby. První způsob je vypouštění bažantů přímo na určené lokality v honitbě. Druhý způsob spočívá v tom, že bažanty nejprve umístíme do voliéry, aby si bažanti zvykli na nejbližší okolí, zvuky a noci v honitbě. Poté jsou vypouštěni pomocí košů do určené lokality. Bažantům zabezpečíme v lokalitě dostatečný klid a v okolí vypuštění zabezpečíme zdroj vody a potravy. Bažantům jen přinášíme krmivo, popř. vodu, aby se usídlili v námi požadované lokalitě (Bílek, 2007; Behnke a Claussen, 2007).

3. 5. ZDROJE FINANCOVÁNÍ

Karlovarský kraj na podporu myslivosti a lesního hospodářství poskytuje dotace v souladu s nařízením vlády č. 30/2014 Sb. ze dne 19. února 2014 o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti. Předmětem podpory v oblasti myslivosti, které se týkají bažantí zvěře, je finanční příspěvek na tyto činnosti:

- z založení políček nebo údržbu políček pro spárkatou a drobnou zvěř,
- zřizování napajedel pro zvěř,
- pořízení, instalace nebo výroba a instalace nových betonových nor na lov lišek,
- pořízení a instalace nebo výroba a instalace nových lapacích zařízení (Karlovarský kraj, 2015).

Ministerstvo životního prostředí v rámci Programu péče o krajinu v letech 2015 – 2017 umožňuje v podprogramu pro Zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí (PPK volná krajina) – vytváření drobných přírodních prvků v krajině (obnova mezí a remízků) získat finanční prostředky ve formě dotací (MŽP, 2015).

V rámci Programu rozvoje venkova 2014 – 2020 je pod titulem Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) podporováno vytváření biopásů.

Finanční podpora na zakládání biopásů je rozdělena na tyto podtituly:

- Krmný biopás je vhodný k podpoře polních druhů ptáků a další drobné zvěře. Jde tedy o políčko vyseté na jaře a ponechané nejdéle dvě sezóny.
- Nektarodárný biopás. Cílem je podpora populací opylovačů a přirozených nepřátel škůdců na orné půdě. Směsi kvetoucích rostlin by měly poskytovat pyl a nektar širokému spektru opylovačů a přidruženě by z nich měl profitovat i další užitečný hmyz, např. predátoři či parazitoidi polních škůdců. Proto se sestavují tak, aby tvarem a barvou květů vyhovovaly těmto cílovým skupinám hmyzu.

4. METODIKA

Pro splnění cílů bakalářské práce bylo nutné provést terénní průzkum zájmového území, který sestával z určení lokalit stálého výskytu populace bažanta obecného a lokalit, které využívá pro reprodukci. Terénní průzkum byl prováděn v několika termínech, při nichž byly využity vlastní zkušenosti o výskytu bažanta v honitbě a informace poskytnuté od členů mysliveckého sdružení. Jakmile byly určeny lokality se stálou populací bažanta a lokality využívané bažanty k reprodukci, byly lokality podrobně zdokumentovány a popsány. Na základě provedeného průzkumu a odborných znalostí byla navržena jednotlivá podpůrná opatření, která zachovají, popř. posílí stávající populaci bažanta v honitbě Chotíkov.

4. 1. HONITBA CHOTÍKOV

Zájmové území honitby Chotíkov se rozkládá ve východní části tektonické sníženiny Chebské pánve na území Karlovarského kraje mezi městy Kynšperk nad Ohří, Kaceřov, Hartoušov a Nebanice. Území honitby se rozkládá na 10 katastrálních územích: katastrální území Kynšperk, Dobroše, Mostov, Odrava, Nebanice, Liboc, Hartoušov, Kaceřov, Horní a Dolní Pochlovice.

Držitelem honitby je Honební společenstvo Chotíkov, které pronajalo honitbu do užívání Mysliveckému sdružení Lesana. Výměra honitby o velikosti 1012 ha je tvořena 800 ha zemědělské půdy, 66 ha lesní půdy, 69 ha vodní plochy a 77 ha ostatní plochy.

Honitba Chotíkov byla v souladu s Vyhláškou Ministerstva zemědělství č. 491/2002 Sb. o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd zařazena podle přírodních podmínek v honitbě do III. jakostní třídy. Zařazením honitby do jakostní třídy byly stanoveny normované a minimální kmenové stavy pro jednotlivé druhy zvěře schválené obecním úřadem obce s rozšířenou působností. Normované a minimální kmenové stavy jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1 – Normované a minimální stavy zvěře

Druh zvěře	Minimální stav	Normovaný stav	Koeficient produkce	Plocha [ha]
Srnec obecný	9	36	1,0	1012
Zajíc polní	50	101	0,3-0,6	1012
Bažant obecný	50	103	0,3-0,6	1012

Zdroj: MS Lesana, 2016

4. 2. CHARAKTERISTIKA HONITBY CHOTÍKOV

Zájmové území náleží dle geomorfologického členění ČR do provincie Česká vysočina, subprovincie Krušnohorská, oblast Podkrušnohorská hornatina, celek Chebská pánev (Demek, 1979). Reliéf území je charakterizován rovinatým až mírně členitým povrchem s průměrnou nadmořskou výškou kolem 430 m n. m. Pouze ve své severovýchodní části je území charakterizováno více členitým reliéfem s nadmořskou výškou od 415 m n. m. do 465 m n. m. Členitost v této části je způsobena vystouplým krystalinickým hřbetem Chlum sv. Máří, který odděluje Chebskou pánev od pánve Sokolovské. Svahy jsou zde exponovány ve směru jihozápad. Půdy jsou na většině území hluboké až středně hluboké, bezskeletovité až středněskeletovité s periodickým převlhčením až zamokřením. Půdotvorným substrátem jsou zejména zeminy limnického terciéru. Zemědělské půdy jsou zastoupeny především oglejenými půdami, pseudoglejemi a kambizeměmi. Oglejení zasahuje až k půdotvornému substrátu. V nivě řeky Ohře a Libockého potoka jsou zemědělské půdy zastoupeny převážně fluvizemí.

Dle Quitovy klasifikace patří zájmové území do klimatické oblasti MT4, mírně teplé a mírně vlhké (Tolasz, 2007) s níže uvedenými údaji:

průměrná roční teplota vzduchu	7,2 °C
průměrný roční úhrn srážek	625 mm
počet letních dnů:	30 – 40
počet dnů s průměrnou teplotou 10 °C a více:	140 - 160
počet mrazových dnů:	110 – 130
počet ledových dnů:	40 – 50
průměrná teplota v lednu:	-2 až -3 °C
průměrná teplota v dubnu:	6 – 7°C
průměrná teplota v červenci:	16 – 17 °C

průměrná teplota v říjnu:	7 -8 °C
počet dnů se srážkami alespoň 1 mm:	100 – 120
počet dnů se sněhovou pokrývkou:	60 – 80
počet zatažených dnů:	120 - 150
počet jasných dnů:	40 - 50

Celé území je odvodňováno řekou Ohří a jejím levostranným přítokem Libockým potokem. Povodí řeky Ohře náleží do úmoří Severního moře. Do vodních toků jsou zaústěny drenážní systémy, které odvádějí přebytečnou podzemní vodu z meliorovaných zemědělských pozemků. Zvýšená hladina podzemní vody je způsobena nízko uloženou nepropustnou vrstvou půdy, která neumožňuje vsakování přebytečné vody do větších hloubek. Následkem toho se v hloubce okolo 1 m pod povrchem nachází hladina podzemní vody, která v případě většího srážkového úhrnu vystupuje blíže k povrchu a způsobuje dočasné zamokření.

Biogeograficky náleží území do středoevropské lesní květeny – hercynicum, podprovincie hercynská, bioregion Chebsko-sokolovský. Fytograficky náleží do mezofytika, které tvoří přechod mezi teplomilnou a chladnomilnou květenou. Původní vegetací jsou listnaté lesy. Území je zastoupeno IV. vegetačním stupněm – bukovým, ve variantě dubo – jehličnaté.

Zoogeograficky náleží území do faunistického prvku arboreálního s typicky nižší druhovou diverzitou se zastoupením severních a západních migrantů. K nejtypičtějším zástupcům zdejší fauny patří prase divoké, srnec obecný, bažant obecný, zajíc polní, jezevec lesní, kuna lesní a skalní, tchoř tmavý, liška obecná. Z pernaté zvěře vyskytuje kachna divoká, holub hřivnáč, hrdlička zahradní, vrána obecná, straka obecná, špaček obecný, jestřáb lesní, káně lesní, kormorán velký, moták pochop, krahujec obecný, poštolka obecná, sojka obecná, volavka popelavá a výr velký.

Hospodaření v krajině je omezeno na zemědělskou výrobu s omezenou intenzitou zemědělského využití. Z hlediska zemědělské výroby je území zařazeno do zemědělské výrobní oblasti bramborářské, typu bramborářsko-obilnářské. Pěstování zemědělských plodin je soustředěno do severní části honitby. Hlavními pěstovanými plodinami jsou obilniny (ječmen, pšenice) a řepka olejka. Pozemky orné půdy nepřesahují 50 ha. V jižní části honitby jsou trvalé travnaté porosty

využívané k výrobě sena. Větší lesní porosty jsou situovány v severozápadní a jižní části honitby při jejich samotných hranicích. Lesní porosty jsou zastoupeny jehličnatým lesem s podílem listnatých stromů do 20% převážně bez podrostu. Dominujícím jehličnanem je smrk. Nejhodnotnější část honitby je v okolí vodních toků, které jsou po obou stranách břehů lemovány trvalými travnatými porosty, rozptýlenými lesíky do výměry 10 ha, remízky, neplodnými pozemky, větrolamy, protierozními mezemi a doprovodnou zelení kolem komunikací.

Z hlediska ochrany přírody a krajiny je v oblasti vodního toku Ohře a Libockého potoka evidována Evropsky významná lokalita vymezená v rámci soustavy Natura 2000. Z hlediska ochrany vod patří honitba Chotíkov do chráněné oblasti přirozené akumulace vod Chebská pánev (dále jen CHOPAV). CHOPAV Chebská pánev byla vyhlášena Nařízením vlády ČSR č. 85/1981 Sb. V honitbě je dále vymezeno ochranné pásmo vodního zdroje 2. stupně, které se nachází na pravém břehu řeky Ohře mezi obcemi Mostov a Kynšperk nad Ohří.

4. 3. TERÉNNÍ PRŮZKUM

Zdokumentování výskytu bažanta obecného v honitbě Chotíkov probíhalo vlastním terénním šetřením v předem určených termínech tak, aby bylo možno určit lokality současného výskytu divoké populace bažanta a lokality, které využívá k reprodukci.

První část terénního průzkumu proběhla za spolupráce členů MS Lesana v období měsíce února a března 2015. Celkem v tomto období proběhla čtyři pozorování, která byla provedena v době, kdy v honitbě ležela sněhová pokrývka. Dvě pozorování proběhla v okolí zásypů, kdy před samotným pozorováním bylo do všech zásypů předloženo krmení v době, na kterou byla navyklá bažantí zvěř. Po předložení krmení bylo ve stejnou dobu a na všech místech provedeno pozorování z blízkých kazatelen nebo ze zbudovaných záští. Průzkum byl prováděn od 15:30 hodin, kdy došlo k zakrmení, a byl ukončen za setmění, přičemž byl všemi zúčastněnými, zapsán počet a pohlaví bažantů. Další dvě pozorování jsem provedl samostatně pochůzkou po honitbě, během níž jsem pozoroval výskyt stop na sněhové pokrývce a výskyt trusu pod hřadem. Každý zjištěný výskyt bažanta jsem zanesl do mapy.

Druhá část terénního průzkumu probíhala v období od začátku dubna do konce června 2015, aby bylo možno zjistit nejen místa výskytu bažanta v honitbě, ale též místa, která využívají bažanti k reprodukci. Průzkum probíhal dvakrát měsíčně ve 14 denních intervalech za pomoci členů MS Lesana. Jednotlivá pozorování byla prováděna vždy v jeden den od časných ranních hodin na celém území honitby tak, aby nedocházelo přelétáváním bažantů ke zkresleným výsledkům. Honitba byla procházena v jedné linii s takovým rozstupem, který umožňoval dobrou pozorovací vzdálenost na obě strany. To znamená, že v místech kde to charakter terénu umožňoval (holá pole apod.), byl rozstup mezi jednotlivými pozorovateli až 100 m. V místech, kde byl charakter terénu nepřehledný (hustý kryt apod.), byl rozstup zvolen úměrně k tomu, aby byl prozkoumán co možná největší prostor mezi sousedními pozorovateli. Pozorování byla prováděna za využití lovecky upotřebitelných psů vyjma úseků, která byla podle dlouholetých zkušeností členů MS Lesana využívána bažanty k reprodukci. Tato vytipovaná místa byla procházena s kratšími rozstupy a s velkou opatrností, aby nedošlo k vyrušení slepice nasednuté na hnízdě a k následnému trvalému opuštění hnízda slepicí. Každý zjištěný výskyt bažanta nebo bažantího hnízda byl zanesen do mapy s uvedením počtu a pohlaví.

Třetí část terénního průzkumu probíhala v období od začátku srpna do konce října 2015, tedy v době, kdy dochází ke sklizni zemědělských plodin a v souvislosti s tím k rapidnímu úbytku potravy a krytu na těchto plochách. Průzkum probíhal dvakrát měsíčně ve 14 denních intervalech za spolupráce členů MS Lesana. Průzkum byl prováděn stejným způsobem jako ve druhé části terénního průzkumu. Každý zjištěný výskyt bažanta byl zanesen do mapy s uvedením počtu a pohlaví.

5. VÝSLEDKY

5. 1. LOKALITY VÝSKYTU BAŽANTA V HONITBĚ CHOTÍKOV

V první části terénního průzkumu bylo zjištěno, že divoká populace bažanta v honitbě Chotíkov se vyskytovala jen v okolí zásypů. Tento jev je způsoben tím, že zásypy jsou umístovány v místech, která bažantům poskytují nejen dostatek krytu před predátory a před nepřízní počasí, ale zároveň je jim v těchto místech prostřednictvím zásypů zajišťován dostatek tolik potřebné potravy. Bažanti byli soustředěni celkem ve třech lokalitách. První lokalita se nachází podél pravého břehu řeky Ohře mezi obcemi Chotíkov a Kynšperk nad Ohří, respektive mezi Panskými a Pivovarskými loukami. V této části honitby se průměrně vyskytovalo 33 bažantů, z toho 10 kohoutů a 23 slepic. Druhou lokalitou je část honitby nacházející se po obou stranách Libockého potoka mezi Břízovicí pod Horními Pochlovicemi a Libockými rybníčky. V této části honitby se průměrně vyskytovalo 28 bažantů, z toho 8 kohoutů a 20 slepic. Poslední lokalitou je část honitby zvaná V Rovinách mezi obcemi Chotíkov a Nebanice, kde se průměrně vyskytovalo 9 bažantů, z toho 4 kohouti a 5 slepic.

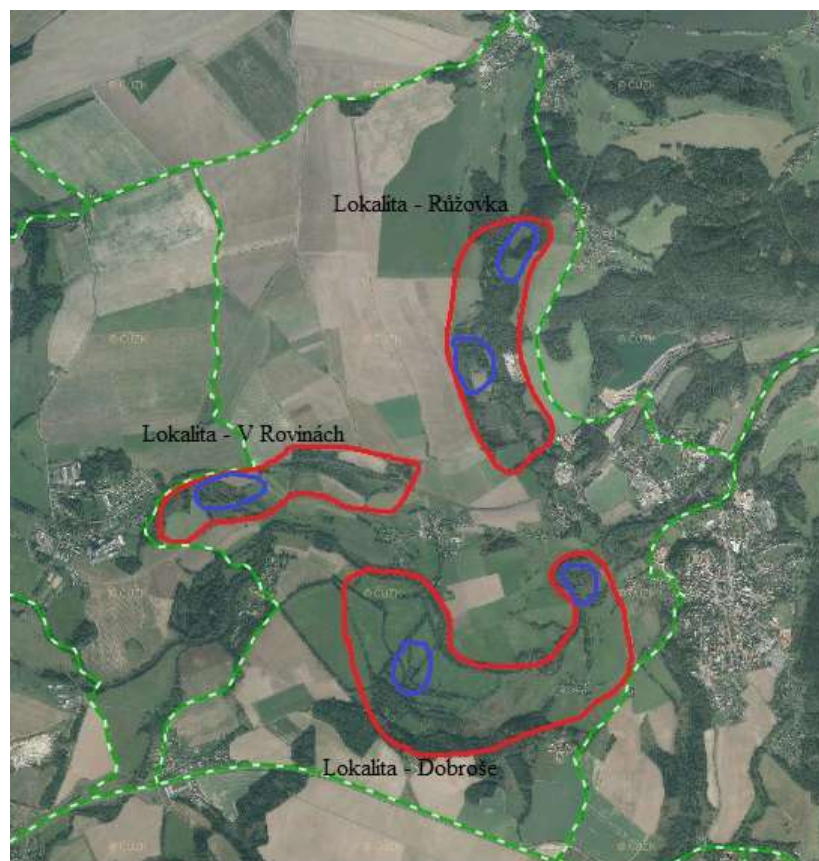
V druhé části terénního průzkumu byl zjištěn výskyt bažanta v celé honitbě. Největší výskyt byl zaznamenán na zemědělsky obhospodařovaných plochách s polními kulturami v severozápadní části honitby, která je prakticky bez jakéhokoliv remízku, meze, melioračního kanálu s doprovodnou zelení nebo trvalého travnatého porostu typu louka nebo pastvina. Nejmenší výskyt byl zaznamenán v lokalitách s mozaikovitým prostředím tvořeným lesy, loukami, mezemi s doprovodnou zelení, mokřady a remízky poblíž obou vodních toků, které protínají území honitby. Největší výskyt bažanta byl tedy zjištěn v rozdílných lokalitách než v první části průzkumu. Tento jev je zapříčiněn rozptylem bažantů ze zimních stanovišť do atraktivnějších částí honitby, kterými jsou v tomto období již zmiňované polní plochy se zemědělskými kulturami poskytující pro bažanta tolik potřebný dostatek potravy a krytu.

V třetí části terénního průzkumu byl v honitbě zjištěn výskyt bažanta převážně v území podél pravé břehové linie vodního toku Ohře a to v celé jeho délce, dále po obou stranách vodního toku Libockého potoka od Břízovice až po Libocké

rybníčky a v úzkém pruhu území mezi obcemi Nebanice a Chotíkov. Výsledky třetí části průzkumu částečně korespondují s výsledky první části průzkumu s tím rozdílem, že malá část populace se vyskytovala ještě v severozápadní části honitby na polních pozemcích, kde se ještě nacházely na jednotlivých blocích zemědělské půdy posklizňové zbytky zemědělských plodin. S tím jak byly posklizňové zbytky postupně zapracovávány do půdy, tak docházelo k postupnému úbytku bažanta v těchto lokalitách.

Výsledkem provedených terénních průzkumů je zjištění, že stálá populace bažanta v honitbě Chotíkov je až na období, kdy vytvářejí kryt zemědělské plodiny, soustředěna v lokalitách podél vodních toků, kde má nejpříhodnější životní podmínky. Konkrétně se jedná o tři lokality. První lokalitou s nejhustším výskytem bažanta je lokalita Růžovka podél pravého břehu Libockého potoka, která se nachází mezi Břízovicí a Libockými rybníčky o rozloze 69 ha. Druhou lokalitou je lokalita Dobroše podél pravého břehu vodního toku Ohře nacházející se mezi Panskými a Pivovarskými loukami a Dobroší o rozloze 131 ha. Třetí nejmenší lokalitou s nejmenší hustotou populace je lokalita V Rovinách mezi obcemi Chotíkov a Nebanice o rozloze 30 ha.

Ze získaných údajů a na základě vlastních zkušeností byly vytipovány lokality stálého výskytu bažanta a lokality, které využívají k reprodukci. Vytvořený mapový přehled je zobrazen na obrázku 2.

- Lokality trvalého výskytu bažanta v honitbě
- Lokality využívané bažanty k reprodukci

Obrázek 2 – Lokality trvalého výskytu divoké populace bažanta obecného v honitbě Chotíkov (Zdroj: www.mysliveckyportal.cz, 2016)

LOKALITA RŮŽOVKA

Lokalita Růžovka je tvořena mozaikou lesních, mokřadních a travinných biotopů, které se mezi sebou pozvolně prolínají. Lesní biotopy, které tvoří polovinu všech biotopů v lokalitě, procházejí celou lokalitou podél obou břehů Libockého potoka. Výška stromového patra je kolem 15 až 20 m s pravidelným zápojem. Lesní biotopy jsou zastoupeny čtyřmi druhy biotopů. Jedná se o biotopy Mokřadní olšiny (L 1) s dominantním zastoupením olše lepkavé (*Alnus glutinosa*) a volně vtroušené břízy pýřité (*Pendula pubescens*), v keřovém patře najdeme krušinu olšovou (*Frangula alnus*) a ostružiník maliník bylinné patro je zastoupeno ostřicí ostrou (*Carex acutiformis*) a dalšími bahenními rostlinami. Biotopy subkontinentální borové doubravy (L 7.3) jsou převážně zastoupeny borovicí lesní (*Pinus silvestris*) a dubem zimním (*Quercus petraea*) s příměsí břízy bělokoré (*Pendula betula*), keřové patro je

místy zastoupeno krušinou olšovou, vrbou ušatou (*Salix auruta*) a vřesem obecným (*Calluna vulgaris*), bylinné patro je místy zastoupené metličkou křivolakou (*Avenella Fluxuosa*). Biotopy údolní jasanovo-olšové luhy (L 2.2A) jsou v dominantním zastoupení olše lepkavé a volně vtroušené břízy pýřité (*Pendula pubescens*) a jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior*), v keřovém patře najdeme místy krušinu olšovou (*Frangula alnus*), bylinné patro je zastoupeno ostřicí ostrou (*Carex acutiformis*). Biotopy rašelinné březiny (L 10.1) jsou dominantně zastoupené břízou pýřitou s místy volně roztroušenou olší lepkavou a břízou bělokorou, keřové patro je tvořené volně roztroušenou krušinou olšovou a zmlazujících se dřevin stromového patra, bylinné patro je dominantně zastoupené ostřicí třeslicovitou (*Carex brizoides*) s občasným výskytem bezkolence modrého (*Molinia caerulea*).

Travní biotopy jsou zastoupeny třemi druhy biotopů, které nejsou na polovině míst svého výskytu zemědělsky obhospodařovány a jsou ponechány svému přirozenému vývoji. Zbývající část je jednou ročně obhospodařována sečením. V biotopech se ostrůvkovitě nebo osamoceně vyskytuje olše lepkavá, bříza bělokorá, vrba ušatá, vrba popelavá (*Salix auruta*), vrba křehká (*Salix fragilis*) nebo růže šípková. Jedná se o biotopy vlhká tužebníková lada (T 1.6) v zastoupení ostřice třeslicovité, vrbovky chlupaté (*Epilobium hirsutum*), krabalice chlupaté (*Chaerophyllum hirsutum*), psárky luční (*Alopecurus pratensis*), kakostem bahenním (*Geranium palustre*) s místy vtroušeným pcháčem různolistým (*Cirsium heterophyllum*) a kozlíkem lékařským (*Valeriana officinalis*). Biotopy aluviální psárkové louky (T 1.4) dominantně zastoupené psárkou luční (*Alopecurus pratensis*), kostřavou luční (*Festuca pratensis*), psinečkem výběžkatý (*Agrostis stolonifera*). Biotopy vlhké pcháčové louky (T 1.5) dominantně zastoupené pcháčem různolistým, ostřicemi, kostřavou luční, lipnicí luční s místy vtroušenou sítinou rozkladitou (*Juncus effusus*).

Mokřadní biotopy jsou zastoupeny dvěma druhy biotopu, které jsou ponechány svému přirozenému vývoji. V biotopech je volně vtroušená olše lepkavá, bříza bělokorá, vrba ušatá, vrba popelavá a topol osika (*Populus tremula*). Jedná se o biotop pobřežní vegetace potoků (M 1.5) dominantně zastoupený zblochanem řasnatým (*Glycerias notata*) a zblochanem vzplývavým (*Glycerias fluitans*) a biotop vegetace vysokých ostřic (M 1.7) dominantně zastoupený různými druhy ostřic v mozaikovitém uspořádání.

V lokalitě se dále vyskytuje vodní biotop zastoupený biotopem makrofytní vegetace vodních rostlin (V 4A), který je přímo vázán na Libocký potok a biotop přechodová rašeliniště (R 2.3) zastoupený ostrícemi s vtroušenou olší lepkavou.

LOKALITA DOBROŠE

Lokalita Dobroše je tvořena skupinou lesních, mokřadních, křovinných, travnatých a vodních biotopů. Lesní biotopy se vyznačují především svým liniovým charakterem o šířce 30 až 60 metrů, které v lokalitě Dobroše ve spojení s ostatními biotopy vytvářejí mozaikovitě prostředí. Výška stromového patra je kolem 15 až 30 m s nepravidelným zápojem. Lesní biotopy jsou zastoupeny čtyřmi druhy biotopů. Jedná se o biotopy údolní jasanovo-olšové luhy (L 2.2) s dominancí olše lepkavé s příměsí dubu letního (*Quercus robur*), vrby křehké, volně vtroušené břízy pýřité (*Pendula pubescens*) a jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior*), keřové patro je tvořeno zmlazenými dřevinami stromového patra popř. střemchou obecnou (*Prunus padus*), bezu černého (*Sambucus nigra*) a krušinou olšovou, bylinné patro je tvořeno kopřivou dvoudomou (*Urtica dioica*), škardou bahenní (*Crepis palusosa*), svízeli přítulou (*Galium aparine*), ostricí ostrou (*Carex acutiformis*) a krablicí chlupatou (*Chaerophyllum hirsutum*). Biotopy subkontinentální borové doubravy (L 7.3) jsou převážně zastoupeny borovicí lesní (*Pinus silvestris*) a dubem zimním (*Quercus petraea*) s příměsí břízy bělokore (*Pendula betula*), keřové patro je místy zastoupeno krušinou olšovou, vrbou ušatou a vřesem obecným (*Calluna vulgaris*), bylinné patro je místy zastoupené metličkou křivolakou (*Avenella Fluxuosa*). Biotopy suché acidofilní doubravy (L 7.1) jsou dominantně zastoupeny dubem letním a zimním s příměsí břízy bělokore, keřové patro je rozvolněné, tvořené krušinou olšovou, bylinné patro je zastoupeno ostricí třeslicovitou a bezkolencem rákosovitým (*Molinia arundinacea*). Biotopy vlhké acidofilní doubravy (L 7.2) jsou zastoupeny dubem zimním a dubem letním s občasným výskytem břízy bělokore, borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a topolem osikou keřové patro je rozvolněné tvořené převážně krušinou olšovou, bylinné patro je tvořeno ostricí třeslicovitou a bezkolencem rákosovitým.

Travní biotopy jsou zastoupeny čtyřmi druhy biotopů, které jsou ponechány svému přirozenému vývoji. V biotopech se místy vyskytují osamoceně nebo ostrůvkovitě olše lepkavá, bříza bělokora, vrba ušatá, vrba popelavá nebo vrba křehká. Jedná se o biotopy mezofilní ovsíkové louky (T 1.1) s dominantním

zastoupením ovsíku vysokého, dále se vyskytuje lipnice luční (*Arrhenatherum elatius*) a kostřava červená. Biotopy aluviální psárkové louky (T 1.4) jsou dominantně zastoupené psárkou luční (*Alopecurus pratensis*), kostřavou luční (*Festuca pratensis*), psinečkem výběžkatý (*Agrostis stolonifera*). Biotopy vlhké pcháčové louky (T 1.5) jsou dominantně zastoupené pcháčem různolistým, ostřicemi, kostřavou luční, lipnicí luční s místy vtoušenou sítinnou rozkladitou (*Juncus effusus*). Biotopy vlhká tužebníková lada (T 1.6) jsou v zastoupení ostřice třeslicovité, vrbovky chlupaté (*Epilobium hirsutum*), krabalice chlupaté (*Chaerophyllum hirsutum*), psárky luční (*Alopecurus pratensis*), kakostem bahenním (*Geranium palustre*) s místy vtoušeným pcháčem různolistým (*Cirsium heterophyllum*) a kozlíkem lékařským (*Valeriana officinalis*).

Mokřadní biotopy jsou zastoupeny čtyřmi druhy biotopu, které jsou ponechány svému přirozenému vývoji. V biotopech je volně vtoušená olše lepkavá, bříza bělokorá, vrba ušatá, vrba popelavá a topol osika. Mokřadní biotopy jsou zastoupeny rákosinami eutrofních stojatých vod (M 1.1) zastoupené rákosem obecným (*Phragmites australis*) a zblochanem vodním (*Glyceria maxima*). Eutrofní vegetace bahnitých substrátů (M 1.3) převážně zastoupená bahničkou mokřadní (*Eleocharis palustris*) a žabníkem jitrocelovým (*Alisma plantago-aquatica*). Biotopy říční rákosiny (M 1.4) v dominanci chrástice rákosovité (*Phalaris arundinacea*) s rozvolněným porostem kopřivy dvoudomé, keřové patro je tvořeno ostrůvky vrby popelavé (*Salix cinerea*) nebo vrby ušaté. Biotopy vegetace vysokých ostřic (M 1.7) s dominantním zastoupením různých druhů ostřic, které se vzájemně prolínají, v keřovém patře je dominantní ostrůvkovitý výskyt vrby popelavé.

Křovinné biotopy jsou zastoupeny dvěma druhy biotopu, které jsou ponechány svému přirozenému vývoji. Jedná se o biotopy vrbové křoviny hlinitých a písčitých náplavů (K 2.1), které jsou v dominantním zastoupení vrby křehké (*Salix fragilis*), vrby ušaté, krušiny olšové a maliníku ostružinového s výskytem stromového patra zastoupeného olší lepkavou, topolem osikou a vrbou křehkou, bylinné patro je zastoupené kopřivou dvoudomou, svízelí přítulou a lipnicí obecnou. Biotopy vysoké mezofilní a xerofilní křoviny (K 3) jsou zastoupené růží šípkovou a trnkou obecnou.

V lokalitě se dále vyskytují tři druhy vodních biotopů. Jedná se o biotopy makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod (V 1)

zastoupené rdestem vzplývavým (*Potamogeton natans*), bublinatkou obecnou (*Utricularia australis*), bahničkou mokřadní a okřehkem (*Lemnaceae*). Biotopy makrofytní vegetace mělkých stojatých vod (V 2) zastoupené žabníkem jitrocelovým, lakušníkem vzplývavým (*Batrachium fluitans*) a okřehkem. Biotopy makrofytní vegetace vodních rostlin (V 4) zastoupené lakušníkem vzplývavým a rdestem vzplývavým.

LOKALITA V ROVINÁCH

Lokalita V Rovinách je tvořena skupinou lesních, mokřadních, křovinných, travnatých a vodních biotopů, které vytvářejí mozaikovitě prostředí. Lesní biotop je liniového charakteru o šířce 17 až 30 m s výškou stromového patra 20 m. Je reprezentován pouze údolními jasanovo-olšovými luhy (L 2.2B) s dominancí olše lepkavé a jasanu ztepilého s příměsí volně vtroušené vrby křehké, keřové patro je tvořeno zmlazenými dřevinami stromového patra, popř. střemchou obecnou a krušinou olšovou, bylinné patro je tvořeno kopřivou dvoudomou, škardou bahenní a svízelí přítulou.

Travní biotopy jsou zastoupeny dvěma druhy biotopů, které jsou zemědělsky obhospodařovány. Při okrajích se ve skupinkách nebo osamoceně vyskytuje olše lepkavá, vrba ušatá nebo vrba popelavá. Travní biotopy jsou zastoupeny vlhkými pcháčovými loukami (T 1.5) dominantně zastoupené pcháčem různolistým, ostřicemi, kostřavou luční, lipnicí luční s místy vtroušenou sítinnou rozkladitou. Aluviální psárkové louky (T 1.4) dominantně zastoupené psárkou luční, kostřavou luční, psinečkem výběžkatý, jetel plazivý (*Trifolium repens*).

Křovinné biotopy jsou zastoupeny dvěma druhy biotopu, které jsou ponechány svému přirozenému vývoji. Jedná se o biotopy mokřadní vrbiny (K 1) s dominantním zastoupením vrby popelavé a vrby ušaté s častým výskytem ostružiníku, v bylinném patře dominuje ostřice třeslicovitá a svízels bahenní. Součástí biotopu je vyvinuté stromové patro s nepravidelným zápojem, které je zastoupeno olší lepkavou, topolem osikou s občasným výskytem břízy bělokoré a biotop vysoké mezofilní a xerofilní křoviny (K 3) v zastoupení vrby ušaté, růže šípkové, ostružiníkem malinným, bylinné patro je zastoupeno jetelem plazivým, lipnicí luční, ovsíkem vysokým a kostřavou červenou, stromové patro je zastoupeno topolem osikou a olší lepkavou.

Mokřadní biotopy jsou zastoupeny třemi druhy biotopu, které jsou ponechány svému přirozenému vývoji. V biotopech je volně vtroušená olše lepkavá, bříza bělokorá, vrba ušatá, vrba popelavá a topol osika. Jde o biotopy rákosiny eutrofních stojatých vod (M 1.1) zastoupené rákosem obecným (*Phragmites australis*) a zblochanem vodním (*Glyceria maxima*) s občasným výskytem olše lepkavé a topolu osikového. Biotop říční rákosiny (M 1.4) je v dominantním zastoupení chrástice rákosovité (*Phalaris arundinacea*) s rozvolněným porostem kopřivy dvoudomé, keřové patro je tvořeno ostrůvky vrby popelavé (*Salix cinerea*) nebo vrby ušaté. Biotopy vegetace vysokých ostřic (M 1.7) je v dominantním zastoupení různých druhů ostřic, které se vzájemně prolínají, v keřovém patře je dominantní ostrůvkovitý výskyt vrby popelavé.

Vodní biotopy jsou zastoupeny Makrofytní vegetací mělkých stojatých vod (V 2) zastoupené žabníkem jitrocelovým, lakušníkem vzplývavým (*Batrachium fluitans*) a okřehkem s vtroušeným orobincem širokolistým (*Typha latifolia L.*).

5. 2. PODPŮRNÁ OPATŘENÍ

Z teoretických možností byla vybrána a navržena taková opatření, která odpovídala přírodním podmínkám dané oblasti, způsobu zemědělského hospodaření a reálným možnostem MS Lesana. Opatření jsou členěna na:

- Úpravu biotopu zaměřenou na výsadbu a následnou péči o založenou nelesní dřevinou vegetaci, zakládání potravních políček a trvalých travních porostů. Navržené úpravy prostředí byly navrženy takovým způsobem, aby splňovali biologické nároky bažanta obecného. Následná realizace musí probíhat se souhlasem vlastníků pozemků a jejich uživatelů.
- Mysliveckou péči zaměřenou na snížení predčního tlaku a ochranu zvěře při zemědělských pracích.

K finančnímu zajištění vybraných opatření bude uživatelem honitby MS Lesana podána žádost na poskytnutí finančního příspěvku podle § 37 a § 38 Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti. Podpůrná opatření budou realizována tak, aby byly splněny všechny podmínky nutné pro přiznání výše uvedeného finančního příspěvku. Vyplněná Žádost o poskytnutí

finančního příspěvku je uvedena v Příloze č. 2 a č. 3. Souhlas prohlášení uživatele honitby, že vlastníkem dotčeného honebního pozemku byl vydán předchozí souhlas s vybudováním a umístěním zařízení, na které je požadován finanční příspěvek, nebo se založením a údržbou políček pro zvěř pro spárkatou nebo drobnou zvěř, na jeho honebním pozemku, spolu s uvedením parcelního čísla pozemku a názvu katastrálního území, je uveden v Příloze č. 4.

5. 2. 1. VÝSADBA A ÚPRAVA NELESNÍ DŘEVINNÉ VEGETACE

Pro zvýšení přírodní hodnoty honitby Chotíkov byla na bloku intenzivně zemědělsky obhospodařovaných pozemků navržena liniová nelesní dřevinná vegetace. Vegetace byla navržena podél stávajících i v minulosti existujících polních cest zobrazených v Příloze č. 5, které procházejí zemědělsky obhospodařovanou krajinou. Liniová vegetace bude vysazena na pozemcích se způsobem využití ostatní komunikace. Přehled dotčených pozemků je uveden v tabulce 2. Návrh umístění liniové nelesní dřevinné vegetace je zakreslen v Příloze 1.

Tabulka 2 – Pozemky určené pro liniovou výsadbu

Katastrální území	Parcelní číslo	Výměra [ha]	Druh pozemku	Vlastník	Délka [m]	Šířka [m]
Chotíkov u Kynšperka nad Ohří 678601	147/1	0,628	Ostatní plocha	Město Kynšperk nad Ohří	1 436	3,5-6,3
Liboc u Kynšperka nad Ohří 678643	152/2	0,001	Ostatní plocha	Město Kynšperk nad Ohří	1,5	6,1
Kaceřov u Kynšperka nad Ohří 661601	337/1	1,253	Ostatní plocha	Kaceřov	1512	6,2-9,5
Chotíkov u Kynšperka nad Ohří 678601	143	0,979	Ostatní plocha	Město Kynšperk nad Ohří	1189	3,5-8,2
Chotíkov u Kynšperka nad Ohří 678601	149	0,246	Ostatní plocha	Město Kynšperk nad Ohří	192	3,5-4,3
Chotíkov u Kynšperka nad Ohří 678601	151	0,212	Ostatní plocha	Město Kynšperk nad Ohří	452	2,5-7
Nebanice 701742	149	0,13	Ostatní plocha	Česká republika	778	5,3-7,8
Chotíkov u Kynšperka nad Ohří 678601	141	0,427	Ostatní plocha	Město Kynšperk nad Ohří	835	3,7-9,2

Zdroj: www.cuzk.cz (2016)

Na místech, kde se již dřevinná vegetace vyskytuje, dojde k jejímu doplnění, popř. zmlazení. Stávající vegetace je tvořena skupinkami nebo osamoceně rostoucími dřevinami jako je dub letní, bříza bělokorá, třešeň ptačí (*Prunus avium*), smrk ztepilý (*Picea abies*), javor jasanolistý (*Acer negundo*), růže šípková, bez černý. Navrženou linií výsadbou dojde ke zvýšení potravních a krytových podmínek pro bažantí zvěř, k vytvoření migračních tras, zvýšení biodiverzity, vytvoření orientačních bodů v krajině, rozdělení souvislého polního celku na několik menších částí a ke zvýšení estetické hodnoty krajiny.

Před samotnou výsadbou je potřeba nejdříve zajistit písemné povolení vlastníků pozemků, případně dohodu o provedení výsadby dřevin přímo do hranic pozemků a to z důvodu, aby nebyla porušena vlastnická a sousedská práva podle § 127 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákona v platném znění a dále provést geodetické zaměření skutečných hranic pozemků, na kterých bude prováděna výsadba.

Výsadba bude provedena stromy a keři, které se v krajině nacházejí s upřednostněním dřevin poskytujících zdroj potravy. Z výsadby bude vyloučen smrk pro svůj talířovitý kořenový systém, který není příliš odolný vůči silným větrům, a dále druhy nevhodné pro své ekologické nároky. Stromy budou vysázeny ve sponu 6 až 10 metrů. Mezery mezi stromy budou vyplněny keři ve sponu 1 až 2 metry, nebo, kde to prostorové uspořádání umožňuje, skupinkami keřů ve sponu 1-2 x 1-2 metru, vždy s ohledem na zachování průjezdnosti cesty. K výsadbě stromů bude použit dub letní, habr obecný (*Carpinus betulus*), třešeň ptačí, hrušeň planá (*Pyrus pyraeaster*), bříza bělokorá, vrba popelavá, lípa srdčitá (*Tilia cordata*), švestka domácí (*Prunus domestica*), jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*) a javor mléč (*Acer platanoides*). K výsadbě keřů bude použit hloh obecný, brslen evropský, růže šípková, trnka obecná, svída krvavá a ptačí zob.

Samotná výsadba bude realizována jamkovým způsobem s použitím prostokořených sazenic, popř. sazenic v balech. Výsadba bude provedena ručně pomocí rýče, případně motorového jamkovače. Velikost a hloubka jamky bude odvislá od velikosti kořenového systému sazenice. Jamka bude tak hluboká, aby vysazená sazenice byla ve vzpřímené poloze a kořenový krček byl v úrovni původního terénu. Kořenový systém musí mít v jamce dostatek místa a musí být pečlivě rozprostřen. Půda v jamce musí být dostatečně prokypřená a musí jí být

dostatek. Půdu okolo kořenů je nutno dostatečně přitlačit, aby byl zajištěn dostatečný kontakt mezi kořeny a půdou. Z důvodu lepšího zakořenění rostlin bude výsadba provedena na podzim s dostatečným zabezpečením zálivky a překrytím půdy mulčem v okolí sazenice proti vymrznutí (Marada et al., 2011).

V následujících letech je nutné se o nově založenou výsadbu náležitě starat, zejména opatřit stromy a keře individuálním nátěrem proti zabránění vzniku škod způsobených zvěří, min. 2 x provést vyšlapání nebo vyžínání buřiny v okolí sazenice, doplňovat chybějící stromy a keře. V případě nedostatku vláhy musíme u vysazených dřevin min. 2 x ročně zajistit zálivku s tím, že na jeden strom je počítáno cca 10 l vody na jedno zalití a u keřů je to 5 l vody na jedno zalití (Marada et al., 2011).

Úživnostní a krytové podmínky v honitbě dále zvýšíme rozvolněnou výsadbou keřů. K výsadbě budou použity převážně plodonosné dřeviny, které budou zasazeny podél okolí Libockého potoka nebo na náspe v lokalitě Dobroše. Výsadba bude provedena výše popsaným jamkovým způsobem s následnou péčí o vysazené dřeviny.

5. 2. 2. POTRAVNÍ POLÍČKA

V současné době není v honitbě Chotíkov zřízeno žádné potravní neboli myslivecké políčko (značeno PP) pro drobnou ani pro spárkatou zvěř, které by zejména v období nouze poskytovalo zvěři dostupnou a kvalitní nabídku potravy a poskytovalo drobné zvěři potřebný kryt. Pro zajištění dostupné a kvalitní potravní nabídky v průběhu celého roku budou v honitbě navržena myslivecká políčka, jejichž rozmístění je zakresleno v Příloze č. 1. Fotodokumentace jednotlivých pozemků je zobrazena v Příloze č. 6. Myslivecká políčka budou zřízena na pozemcích, která převážně vlastní členové nebo přátelé mysliveckého sdružení Lesana. Tyto pozemky byly vybrány záměrně pro snadnější realizaci navrhovaných opatření. Vybrané pozemky budou před samotným osetím řádně vyčištěny od kamenů, pařezů, klestí nebo jiných dřevinných zbytků. Po vyčištění bude travní drn rozrušen mulčováním případně diskováním a následně dojde k rozorání a vláčení. K samotnému výsevu dojde v měsíci dubnu nebo nejpozději k 31. 5.

V lokalitě Růžovka je plánováno zřídit celkem dvě potravní políčka. Potravní políčko č. 1 o výměře 1 ha bude zřízeno v katastrálním území Dolní Pochlovice 678589 na parcele č. 110/12 o výměře 15 418 m² na druhu pozemku orná půda.

Vlastníkem dotčeného pozemku je pan Troch. Řádně připravené políčko bude oseto směskou pro drobnou zvěř CL 1650. Jedná se o víceletou směsku bez nutnosti ošetřování, u které je možné plné hnojení. Směska obsahuje ve vyváženém poměru pohanku, vytrvalé trsnaté žito, jarní pšenici, krmnou řepu, modrý sladký vlčí bob, slunečnici, komonici bílou, srhu říznačku, smetanku, kulturní sléz, jetel červený, jetel bílý, krmnou řepu, vojtěšku, len, jetel švédský, štírovník, inkarnát a krmnou kapustu (Behnke a Claussen, 2007). Potravní políčko č. 2 o výměře 1 ha bude zřízeno v katastrálním území Liboc u Kynšperka nad Ohří 678643 na parcele č. 156/1 o výměře 18 849 m² na druhu pozemku orná půda. Majitelem uvedeného pozemku je pan Šupka. K realizaci dojde až po předem dohodnuté výměně parcel, při níž dojde k výměně druhu pozemku trvalý travnatý porost za ornou půdu. Řádně připravené políčko bude rozděleno na čtyři stejné části, kdy každá část bude oseta pouze jedinou plodinou. Políčko bude oseto vestfálskou krmnou kapustou, kukuřicí na zrno, pohankou s jetelem červeným nebo vojtěškou a topinamburami. Výhodou tohoto způsobu osetí je dlouhodobě zabezpečená kvalitní potrava a kryt, ale i v příštích letech možnost využití střídání plodin (Behnke a Claussen, 2007).

V lokalitě V Rovinách je plánováno zřídit také dvě potravní políčka. Potravní políčko č. 3 o výměře 0,2 ha bude zřízeno v katastrálním území Chotíkov u Kynšperka nad Ohří 678601 na parcele č. 122/1 o výměře 17 742 m² na druhu pozemku orná půda. Vlastníkem dotčeného pozemku je pan Kazilovský. Řádně připravené políčko bude oseto směskou pro drobnou zvěř CL 1100. Jde o dvou až tříletou směsku, která obsahuje ve vyváženém poměru modrý sladký vlčí bob, vytrvalé trsnaté žito, jetel odolný vůči houbám, len, jetel švédský, jetel alexandrijský, fenykl, inkarnát, pohanku, krmnou řepu, černý oves, slunečnici a krmnou kapustu (Behnke a Claussen, 2007). Potravní políčko č. 4 o výměře 0,35 ha bude zřízeno v katastrálním území Chotíkov u Kynšperka nad Ohří 678601 na parcele č. 115 o výměře 19 681 m² na druhu pozemku orná půda. Vlastníkem dotčeného pozemku je pan Kazilovský. Řádně připravené políčko bude oseto směskou pro drobnou zvěř CL 1650.

V lokalitě Dobroše je plánováno zřídit pouze jedno potravní políčko č. 5 o výměře 1 ha, které bude zřízeno v katastrálním území Dobroše u Odavy 709026 na parcele č. 113/1 o výměře 26 129 m² na druhu pozemku orná půda. Vlastníkem

dotčeného pozemku je Karlovarský kraj. Řádně připravené políčko bude oseto směskou pro drobnou zvěř CL 1100.

V neposlední řadě je plánováno zřídit potravní políčko č. 6 uprostřed bloků intenzivně obhospodařované zemědělské půdy, kde po sklizni obilovin bude téměř jediným zdrojem dostupné kvalitní potravy a krytu. Vhodně zvoleným umístěním políčka, které vede souběžně s polní cestou lemovanou doprovodnou zelení, dojde k propojení políčka s lokalitou V Rovínách a malého remízu nacházejícího se hlouběji v bloku zemědělské půdy. Políčko bude zřízeno v katastrálním území Chotíkov u Kynšperka nad Ohří 678601 na parcele č. 144/3 o výměře 1 931 m² na druhu pozemku orná půda jedno potravní políčko o výměře 0,193 ha. Vlastníkem dotčeného pozemku je pan Dolejš. Řádně připravené políčko bude oseto směskou pro drobnou zvěř CL 1100.

5. 2. 3. TRVALÉ TRAVNÍ POROSTY

Pro bažantí zvěř mají v honitbě kvalitní trvalé travní porosty nezastupitelný význam. Nejenže jsou zdrojem bohaté potravy a vytvářejí krytové podmínky, ale jsou také místem ke hnízdění a odchovu bažantích kuřat. Abychom měli kvalitní TTP, byla na vybraných pozemcích navržena jejich šetrná obnova. Rozmístění TTP je zakresleno v Příloze č. 1. Fotodokumentace jednotlivých pozemků je zobrazena v Příloze č. 7. Pro obnovu bude použito přesevu, kterému bude předcházet posečení původního TTP s jeho odklizením, rozrušením travního drnu pomocí lehkých bran a rozhozením vhodného osiva na povrch půdy. Přesev bude proveden v jarním období, kdy je dostatek vláhy. K založení kvalitního TTP bude použita směska CL 1700 obsahující kulturní trávy a jeteloviny s životností 10 až 20 let. Směska obsahuje pohanku, srhu říznačku, chrastici rákosovitou, psineček, lipnici luční, vojtešku, štírovník, kostřavu luční, jetel švédský, vičenec, tetraploidní jetel červený, jetel bílý, úročník, smetanku, jetel bucharský žlutý, jitrocel kopinatý, pupalka obecná, petržel, řebříček, mrkev a čekanka. Aby došlo při zemědělských pracích k co nejmenším škodám na zvěři, bude sečení porostu po dohodě s vlastníky a uživateli pozemků posunuto až na konec měsíce července za dodržení zákonných podmínek, které jsou uloženy uživateli nebo vlastníku dotčeného pozemku podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti v platném znění. Ideální by samozřejmě bylo obhospodařovat TTP pomocí ekologického zemědělství (Draycott et al., 2009).

V lokalitě Růžovka je plánováno zřídit celkem dva trvalé travní porosty. TTP č. 1 o výměře 1 ha bude zřízeno v katastrálním území Kaceřov u Kynšperka nad Ohří 661601 na parcele č. 347/5 o výměře 26 400 m² na druhu pozemku TTP. Vlastníkem dotčeného pozemku je pan Šupka. TTP č. 2 o výměře 1 ha bude zřízeno v katastrálním území Liboc u Kynšperka nad Ohří 678643 na parcele č. 155 o výměře 19 860 m² na druhu pozemku TTP. Majitelem pozemku je pan Kazilovský.

Trvalý travní porost č. 3 o výměře 0,18 ha bude zřízen uprostřed bloků intenzivně obhospodařované zemědělské půdy v katastrálním území Chotíkov u Kynšperka nad Ohří 678601 na parcele č. 139/2 o výměře 22 687 m² na druhu pozemku TTP. Vlastníkem dotčeného pozemku je pan Kazilovský.

5. 2. 4. TLUMENÍ PREDÁTORŮ

Chceme-li docílit stejného nebo vyššího početního stavu bažantů, je vedle úpravy biotopu a myslivecké péče potřeba intenzivně tlumit nejen predátory, ale i prase divoké. Predační tlak můžeme snižovat pomocí různých lapacích zařízení, umělých nor nebo intenzivním odlovem. Přestože se v posledních několika letech věnuje několik členů intenzivnímu odlovu predátorů, zejména lišek, je jejich stav stále vysoký. Vedle vysokého stavu lišek, kun a prasat byl od roku 2010 zaznamenán trvalý výskyt populace norka amerického a psíka mývalovitého. Nedojde-li ke snížení početních stavů predátorů a prasat divokých, nemůžeme očekávat ani navýšení stavů bažantů. Pro přehlednost jsou v tabulce 3 uvedeny údaje odlovu predátorů a prasete divokého v honitbě Chotíkov od roku 2010 do roku 2016.

Tabulka 3 – Odlov predátorů a zvěře bažantovi škodící v honitbě Chotíkov

Rok	Počet ulovených predátorů a					
	Liška	Jezevec	Straka	Vrána	Kuna	Prase
2010	26	0	0	0	0	15
2011	40	0	0	0	0	14
2012	14	0	0	0	0	22
2013	19	0	0	0	0	3
2014	17	0	0	0	0	28
2015	31	0	0	0	0	32
2016	44	0	0	0	0	42

Zdroj: MS Lesana (2016)

K omezení škod predátory na bažantí zvěři v honitbě budou nainstalovány čtyři umělé nory a devět lapacích zařízení, které jsou zobrazeny v Příloze č. 8. Jednotlivé rozmístění umělých nor a lapacích zařízení je zakresleno na mapě, která je zobrazena v Příloze 1. Umělé nory a lapací zařízení plánujeme umístit v honitbě na jaře v roce 2017. Pro vybudování a umístění mysliveckých zařízení na vybraný honební pozemek je dle zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb. potřeba předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku. Souhlasy vlastníku honebních pozemků s umístěním mysliveckých zařízení jsou již předběžně projednány s příslibem kladného stanoviska.

Umělé nory budou používány pro následný odlov lišek pomocí odstřelu nebo pomocí norování. Pro efektivní odstřel musí okolí nory umožňovat dobrý výstřel. Dále musí být nora řádně vytyčena, zejména její kotel, pro případné vyproštění norníka z nory. Umělé nory budou instalovány na klidných místech pokud možno v závětří na slunném místě. Přírodní nory nacházející se v blízkosti umělých nor budou zaslepeny, aby byly lišky nuceny vyhledávat nové uměle vybudované nory (Mottl, 1986). Nora bude dvouvsuková s jedním kotlem, umístěná do svahu s mírným sklonem s orientací vsuků na východ až jihozápad. Nora se bude skládat z 6 ks betonových rour o průměru 0,2 m a délce 1 m, jednoho kusu betonové roury o průměru 0,25 nebo 0,30 m, 4 kusů betonových dlaždic o rozměrech 0,40 x 0,40 m o tloušťce 0,05 m a jedné betonové skruže o průměru 0,60 až 0,80 m a výšce 0,40 m. Samotné provedení nory bude provedeno tak, aby byla nora min. 0,50 m pod zemí s mírným stoupáním od vsuků ke kotli s tím, že jednotlivé části v místech spojů obetonujeme, abychom zabránili vniknutí hlodavců do nory. Takovýmto provedením zajistíme teplo a sucho i v zimním období. Totožné zařízení a stejný způsob provedení byl již jednou v roce 2012 v honitbě použit, a to s vynikajícími výsledky. Nora je liškami pravidelně obsazovaná a také úspěšně lovena. Za dobu její čtyřleté existence bylo uloveno 31 lišek.

V lokalitě Růžovka budou instalovány dvě umělé nory. Nora č. 1 bude umístěna v katastrálním území Liboc u Kynšperka nad Ohří 678643 na parcele č. 151 o výměře 2 134 m² na druhu pozemku ostatní plocha. Vlastníkem dotčeného pozemku je pan Troch. V okolí nory je borový porost o výšce 10 až 15 m s volně vtroušenou břízou bělokorou, dubem zimním a pozvolně prostupující olší lepkavou. Keřové patro tvoří krušina olšová. Terén je mírně svažité s úklonem k jihozápadu.

Vsuky budou orientovány ve stejném směru. Nora č. 2 bude umístěna v katastrálním území Liboc u Kynšperka nad Ohří 678643 na parcele č. 154 o výměře 18 694 m² na druhu pozemku ostatní plocha. Vlastníkem dotčeného pozemku je pan Malkovský. V okolí nory je porost rozvolněné olše lepkavé s občasným výskytem břízy pýřité o výšce 15 m, kde keřové patro tvoří krušina olšová a ostružiník maliný, bylinné patro tvoří převážně kopřiva dvoudomá. Terén je mírně svažité s úklonem k jihovýchodu. Vsuky budou orientovány ve stejném směru.

V lokalitě Dobroše budou instalovány celkem dvě nory. Nora č. 3 bude umístěna v katastrálním území Mostov 709042 na parcele č. 270 o výměře 33 051 m² na druhu pozemku lesní pozemek. Vlastníkem dotčeného pozemku je Česká republika. V okolí nory je porost olše lepkavé s občasným výskytem dubu letního o výšce 25 m, kde keřové patro tvoří bez černý, střemcha obecná a krušina olšová a bylinné patro kopřiva dvoudomá. Terén je téměř rovný s menší terénní vyvýšeninou. Vsuky budou orientovány směrem jihozápadním. Nora č. 4 bude umístěna v katastrálním území Mostov 709042 na parcele č. 229/1 o výměře 66 648 m² na druhu pozemku lesní pozemek. Vlastníkem dotčeného pozemku je obec Odava. V okolí nory je borový porost s volně vtroušeným dubem zimním o výšce 20 m s keřovým patrem tvořeným krušinou olšovou a vrbou ušatou. Terén je mírně svažité s úklonem k západu. Vsuky budou orientovány stejným směrem.

Lapací zařízení budou používána především pro lapání psíka mývalovitého, norka amerického a jiných větších predátorů. Rozmístěna budou do mysliveckých políček, remízků a spádových cestiček predátorů a především v místech, kde se vyskytuje stálá populace bažantí zvěře a podle momentálních podmínek. Výhodou lapacích zařízení je jejich snadná mobilita a relativně nízké pořizovací náklady. Lapacím zařízením budou dřevěné dvoustranné sklopce se sklopným prkénkem, na kterém je přidělaná vzpěra bránící zpětnému překlopení do původní polohy. Délka truhlíku bude 1,30 až 1,40 m o světlosti 0,35 x 0,30 m. Lapací zařízení budou vyrobeny svépomocí. V případě nepříznivých klimatických podmínek mohou být sklopná zařízení zakryta stříškou. Kontrola lapacích zařízení bude prováděna minimálně jednou za dva dny podle předem připraveného rozpisu tak, aby nedoházelo k týrání zvěře.

Další možností tlumení predátorů je jejich intenzivní odstřel, který můžeme u určitých druhů zvěře provádět v průběhu celého mysliveckého roku. Odstřel

můžeme též provádět při naháňkách, nátláčkách, již zmiňovaném norování, na čekané nebo při šoulačce. Tlumení predátorů musí být prováděno v souladu se zákonem č. 449/2005 Sb. o myslivosti.

5. 2. 5. OCHRANA ZVĚŘE PŘI ZEMĚDĚLSKÝH PRACÍCH

Zákony sice ukládají zemědělci povinnost tři dny předem oznámit uživateli honitby potažmo mysliveckému sdružení dobu a místo provádění senoseče, kosení pícnin, používání chemických přípravků na ochranu rostlin a zároveň přitom používat účinných plašičů, provádět sečení luk, pícnin a dalších zemědělských plodin od středu ke krajům, ale záleží především na dobré spolupráci mezi myslivci a zemědělci, aby uložené povinnosti byly skutečně plněny.

Mezi zemědělci a myslivci byla k 1. lednu 2014 učiněna ústní dohoda, při které se obě strany zavázaly dodržovat zákonné povinnosti vyplývající ze zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti. Předmětem dohody, na níž se obě strany shodly, bylo plnění níže uvedených bodů:

- 48 hodin před aplikací chemických postřiků uvědomit MS Lesana, aplikaci provádět šetrnými chemickými prostředky,
- 48 hodin před zahájením sklizně a senoseče oznámit provádění těchto prací MS Lesana,
- při sklizni zemědělských plodin a provádění senosečí budou používány účinné plašiče,
- sklizeň provádět od prostředku ke krajům sklizených ploch,
- vhodným zvoleným osevním postupem omezit možnost škod způsobených zvěří na osetých plochách,
- MS Lesana bude provádět sběr kamenů na oraných a sečených plochách a provede vytyčení a zakrytí melioračních studní.

V současné době je tato dohoda ze strany zemědělců dodržována jen částečně, ale i tak jde vidět zlepšení v zemědělském hospodaření a přístupu ke zvěři.

Ze strany myslivců budou pro ochranu bažantí zvěře před začátkem snůšky a tři dny před kosením luk a pícnin instalována na inkriminované lokality fóliová zradidla. Fóliové zradidlo bude vyrobeno z úzkého proužku hliníkové nebo jiné odrazové fólie o rozměrech přibližně 50 x 15 cm zatavené do průhledné folie. Folie bude připevněna na dřevěný prut či kolík, který bude našikmo zatlučen

do země ve sponu přibližně 100 x 100 m po celé ploše kosené plodiny, případně na menší vzdálenost, aby byla zachována viditelnost mezi sousedními zradidly. Výška kolíku nad zemí bude okolo 1,5 m. Zradidla umístíme ve směru proudění převládajícího větru tak, aby byla alespoň půl metru nad sečenou plodinou. Plašiče budou používány krátkodobě, aby si na ně zvěř nezvykla. Před umístěním zradidel bude provedeno vyhánění zvěře pomocí lovecky upotřebitelných psů, aby zvěř byla vyhnána a zneklidněna a nedocházelo k návratu bažantů zejména v období snůšky. Pro vyhánění bažantů je k dispozici celkem 7 lovecky upotřebitelných psů.

Dalším opatřením, které směřuje k ochraně bažantí zvěře je usměrnění průběhu hnízdění bažantích slepic. Umělá bažantí hnízda s atrapami bažantích vajec umístíme na bezpečná místa s dostatkem pestré potravní nabídky, pokud možno s dostatečným krytem před nepříznivými klimatickými podmínkami a před predátory. Vhodnými místy kam umístíme umělá hnízda, jsou meze, remízky, okraje lesních porostů a křoviny (Hubata, 1972).

Umělá bažantí hnízda připravujeme již před začátkem bažantí snůšky a to tak, že vyhloubíme mělký důlek, který vysteleme suchou trávou nebo suchým listím, vložíme do něj atrapy bažantích vajec a nalákáme k nim bažantí slepice. (Bouchnera a Fišera, 1967). Z pokusu usměrnění průběhu hnízdění bažantích slepic pomocí umělých hnízd, který provedl Bouchner a Fišer (1967) v modelové honitbě VÚLHM – Tochovice bylo zjištěno, že celkem ze 100 umělých hnízd bylo obsazeno 73 % hnízd s průměrem 7 a půl vejce na jedno obsazené hnízdo. Bažantí slepice upřednostňovaly remíz se stříhaným dubem se zapojeným křovinným patrem před vzrostlými stříhanými smrky a stříhanými duby bez křovinného patra. Z celkové snůšky bylo predátory zničeno celkem 60 vajec, což odpovídá 11 %. Dalším zajímavým zjištěním bylo, že více než o 10 % snesených vajec bylo v hnízdech se třemi atrapami než v hnízdech, kde byli pouze dvě atrapy. Z pokusu vyplývá, že tímto způsobem je možno přilákat hnízdící slepice na bezpečná a pro ně vhodná místa, omezit počet roztroušených vajec po honitbě, odebírat vejce pro umělý odchov, mít přehled a kontrolovat průběh hnízdění.

5. 2. 6. POSÍLENÍ STÁVAJÍCÍ POPULACE

K posílení stávající populace bažanta v honitbě by mělo dojít až po realizaci navržených podpůrných opatření zaměřených na úpravu životního prostředí vhodného pro bažantí zvěř, opatření na jejich ochranu před zemědělskou činností a na opatření směřující ke snížení predačního tlaku. Pro předem provedenou realizaci uvedených opatření hovoří především skutečnost, že přestože každoročně dochází k zazvěřování honitby vypouštěním okroužkovaných dospělých bažantů, z nichž je asi pouze 70 % odloveno při honech, tak stále nedochází ke zvýšení početního stavu populace bažanta. Údaje o mysliveckém hospodaření s bažantí zvěří jsou uvedeny v tabulce 4.

Tabulka 4 – Výsledky mysliveckého hospodaření v honitbě Chotíkov

Rok	Plán lovu	Odstřel	Úhyn	Zazvěřování	JKS
2010	95	43	38	150	53
2011	105	79	5	200	53
2012	300	289	5	200	56
2013	300	278	5	300	63
2014	500	382	5	400	64
2015	500	333	0	400	60
2016	105		0	150	146*

Pozn.: Předpokládaný stav zvěře k 31. 3. 2016

Zdroj: Paulíček (2016)

Osobně se přikláním k přirozenému chovu, kdy je myslivecká péče zaměřena na stávající divoce žijící populaci a vytváření vhodných životních podmínek pro její další vývoj. Péče by měla být zaměřena na zlepšování biotopu, zajištění a ochranu hnízdišť, ochranu zvěře, zimní příkrmování, příp. o zachování vhodného poměru pohlaví.

6. DISKUSE

Vhodnost výše navržených podpůrných opatření, zaměřených především na obnovu struktury biotopu a na tlumení predátorů, která byla navržena, potvrzuje několik odborných studií. Např. studie Vodňanského et al. (2004), zaměřená na vliv predátorů na početní stavy drobné zvěře v období hnízdění a odchovu mláďat v modelových honitbách. Studií bylo zjištěno, že v modelové honitbě, kde dochází k intenzivnímu odlovu predátorů, došlo k 50 % snížení ztrát v období hnízdění a odchovu mláďat, zatímco v dalších honitbách bez intenzivního odlovu, byly ztráty v rozmezí 87-96 % (Vodňanský et al., 2004). Výsledek studie Dr. Vodňanského, potvrzuje studie provedená Zikou et al. (2013), kde byla v období let 2004 až 2011 zjišťována závilost mezi odlovem predátorů a populační dynamikou bažanta obecného. Studií byla prokázána pozitivní vazba mezi výší odlovu predátorů a odlovem bažanta obecného v daném roce. Výše uvedené studie potvrzují vlastní zkušenosti, kdy zvýšeným odlovem predátorů došlo ke stabilizaci přirozené bažantí populace v honitbě Chotíkov, dokonce v posledních letech došlo k mírnému nárůstu populace. Nelze však opomenout, že v posledních pěti letech došlo k výraznému nárůstu výskytu prasete divokého v honitbě, kdy v roce 2010 bylo uloveno 15 ks oproti 42 ks černé zvěře v roce 2016. Příkladem je osobní zkušenost, kdy dvě noční návštěvy tlupy černé zvěře zcela zničily malou bažantí rodinku. Je třeba se nadále věnovat odstřelu predátorů a zejména černé zvěře, aby nedošlo k poklesu bažantí populace v honitbě Chotíkov.

Vedle opatření na snížení predatorního tlaku v honitbě, který je z dlouhodobého hlediska neefektivní, je třeba se primárně soustředit na úpravu nebo tvorbu nového biotopu, který je limitujícím faktorem pro zachování či rozšíření stávající populace bažanta obecného v honitbě. Jedině vhodnou strukturou biotopu a zemědělským plánováním dosáhneme menší zranitelnosti populace a tím zvýšení početnosti bažanta v krajině. Například Draycott et al. (2002 a 2009) uvádí, že je možné pouze optimalizací struktury biotopu a zemědělským plánováním dosáhnout zvýšení početnosti bažanta v krajině na požadovanou úroveň. Příkladem je modelová honitba Seefeld v Dolním Rakousku, kde opatřeními zaměřenými na úpravu biotopu a zemědělským plánováním došlo ke stabilizaci stávající populace

bažanta obecného. Výsledky Draycott et al. (2002) potvrzuje studie provedená Jungers et al. (2015) v Minnesotě v roce 2009 a 2010, v době hnízdění a vyvádění mladých bažantíků. Studie se zabývala vlivem sklizně biomasy travních porostů na hnízdění bažanta obecného. Výsledek studie prokázal, že posunutím doby sečení do pozdního podzimu dojde k 31 % zvýšení hnízdní úspěšnosti a zároveň dojde k menším ztrátám na hnízdech nebo mladých bažantíků vlivem predace.

S tímto názorem se ztotožňuji. Je však velmi obtížné nalézt vzájemnou dohodu s vlastníky pozemků a jejich nájemci. Když bylo dosaženo alespoň částečné shody a dojednaná dohoda vstoupila v platnost, bylo i přesto tuto dohodu velmi obtížné změnit myšlení řadových zaměstnanců provádějících na pozemcích vlastní zemědělské práce. Teprve až v posledních třech letech po řadě diskuzí s řidiči zemědělských strojů, kdy jim bylo vysvětlováno jak provádět zemědělské práce s ohledem na zvěř, došlo k úbytkům ztrát na zvěři při senosecích a žacích pracích. To vše za přímé účasti členů honebního společenství Lesana před a při provádění zemědělských pracích. Důkazem zlepšení je částečná eliminace těchto ztrát, kdy při obchůzkách v honitbě dochází k minimálním nálezům uhynulé zvěře v důsledku zemědělského hospodaření. Z hlediska navržených úprav biotopu, zakládání políček a TTP je v současné době velmi obtížné vyhodnotit přímé dopady na bažantí zvěř, protože část úprav nebyla ještě realizována. U těch úprav, u kterých již došlo k jejich realizaci, nedošlo k jejich plnému zapojení do okolní krajiny, vyjma potravních políček a TTP, kde je přínos přímo pozorovatelný. V těchto lokalitách došlo ke stabilizaci nejen bažantí zvěře, ale i další drobné zvěře. Přímý vliv úprav bude pozorovatelný až v řádu několika let.

Zajímavým a také finančně nenáročným řešením je usměrnění průběhu hnízdění bažantích slepic pomocí umělých hnízd. Dle Bouchnera a Fišera (1967), kteří toto opatření realizovali v modelové honitbě VÚLHM – Tochovice, je hnízdní úspěšnost ze 100 umělých hnízd 73 %. Bažantí slepice upřednostňovaly remíz se zapojeným křovinným patrem před remízem bez křovinného patra. Z celkové snůšky bylo predátory zničeno celkem 60 vajec, což odpovídá 11 %. Z pokusu vyplývá, že tímto způsobem je možno přilákat hnízdící slepice na bezpečná a pro ně vhodná místa, omezit počet roztroušených vajec po honitbě, odebírat vejce pro umělý odchov, mít přehled a kontrolovat průběh hnízdění. Pokus Bouchnera a Fišera (1967)

s umělými hnízdy zopakoval Hubata (1972), s výsledkem obsazenosti 70 % uměle vybudovaných bažantích hnízd, kdy ztráty v období sečení byly opravdu minimální a tím v zásadě potvrdil jejich výsledky. Je škoda, že takto na pohled nenáročné opatření se v širší myslivecké praxi více nerozšířilo a jedná se jen o jediné pokusy. Osobně neznám nikoho v okolí našeho honebního společenstva, kdo by měl s usměrněním průběhu hnízdění bažantích slepic pomocí umělých hnízd nějaké praktické zkušenosti. Ač se jedná o zdánlivě jednoduché řešení, nebylo v roce 2016 pro časovou vytíženost našich členů prozatím v naší honitbě realizováno.

7. ZÁVĚR A DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Cílem bakalářské práce bylo zdokumentování výskytu bažanta obecného v honitbě Chotíkov, podrobný popis lokalit, na kterých se vyskytuje a navržení podpůrných opatření pro zachování, případně rozšíření stávající populace bažanta obecného.

Terénním průzkumem bylo zjištěno, že stálá populace bažanta v honitbě Chotíkov je až na období, kdy vytvářejí kryt zemědělské plodiny, vázána na tři lokality, které jsou tvořené mozaikou lesních, mokřadních, travinných a vodních biotopů, které se mezi sebou pozvolně prolínají. Biotopy se skládají jak ze stromového, křovinného, tak i z bylinného patra a poskytují bažantí zvěři tolik potřebný kryt, plochu k nerušené reprodukci, zdroj potravy a ochranu před klimatickými vlivy.

K zachování stávající přírodní populace a jejímu možnému rozšíření byla navržena podpůrná opatření, která byla zaměřena na obnovu biotopu, mysliveckou péči o bažantí zvěř a případné vypouštění bažantů do honitby.

Na obnovu biotopu byla konkrétně navržena výsadba liniové nelesní dřevinné vegetace o celkové délce 6,4 km, která rozděluje souvislý půdní blok na několik menších částí. K výsadbě budou použity vhodné stromy a křoviny. Kromě toho byly vytipovány vhodné pozemky pro založení mysliveckých políček o celkové rozloze 3,743 ha. K osetí políček budou použity směsky pro drobnou zvěř zajišťující potravní a krytové podmínky po převážnou část roku. Součástí obnovy biotopu bude také obnova trvalých travnatých porostů a dohoda s vlastníky pozemků o posunutí jejich sečení do konce měsíce července. Základním předpokladem je, aby úprava biotopu svým uspořádáním a druhovým složením splňovala ekologické nároky bažanta obecného a zabezpečila tak udržení bažantí populace v krajině.

Opatření zaměřená na mysliveckou péči o bažantí zvěř byla směřována zejména na intenzivní tlumení predátorů v průběhu celého mysliveckého roku. Tlumení bude prováděnou pomocí instalovaných umělých nor a lapacích zařízení s uvedením jejich rozmístění v honitbě. Uvedená zařízení budou pravidelně kontrolována podle předem určeného rozpisu, aby bylo zabráněno týrání chycené zvěře. Opatření byla dále zaměřena na ochranu hnízdicích bažantích slepíc a mladých bažantíků, zejména v lokalitách, kde jsou prováděny zemědělské práce.

Pro mysliveckou praxi v honitbách s převahou zemědělsky obhospodařovaných pozemků mohou doporučit následující opatření vedoucí k zachování, případně posílení, divoké populace bažanta obecného:

- výsadba nebo úprava nelesní dřevinné vegetace zejména na souvislých půdních blocích, které jsou intenzivně zemědělsky obhospodařovány;
- zakládání mysliveckých políček na všech vhodných pozemcích, které jsou jinak neobdělávány nebo nevyužity, se zajištěním dostupné a kvalitní potravní nabídky v honitbě v průběhu celého roku;
- zakládání nebo obnova TTP osivem složeným ze směsi kulturních trav a jetelovin, s posunutím doby sečení do konce měsíce července;
- intenzivní tlumení predátorů všemi zákonnými způsoby;
- ochrana zvěře při zemědělských pracích;
- kontrola a pravidelné doplňování zásypů.

8. LITERATURA

- BABIČKA, Ctibor. 2006. *Použití foliových zradidel*. Stráž myslivosti. Praha: Českomoravská myslivecká jednota, roč. 2006, č. 6, s. 20-21. ISSN 0323-214X 46887.
- BEHNKE, Hans a Günter CLAUßEN. 2007. *Chováme bažanty a koroptve: biologie, chov, odchov*. Líbeznice: Víkend, 133 s. ISBN 978-80-86891-72-9.
- BÍLEK, Petr. 2005. *Bažant ve volné krajině I*. Myslivost: Stráž myslivosti. Praha: Českomoravská myslivecká jednota, roč. 2005, č. 12, s. 22-24. ISSN 0323-214X 46887.
- BÍLEK, Oskar. 2007. *Bažant ve volné krajině III*. Myslivost: Stráž myslivosti. Praha: Českomoravská myslivecká jednota, roč. 2007, č. 4, s. 8-11. ISSN 0323-214X 46887.
- BOUCHNER a FIŠER. 1968. *Usměrnění průběhu hnízdění bažantích slepic*. Myslivost. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, n. p., roč. 1968, č. 2, s. 28-29.
- DRAYCOTT, Roger A.H., Karl POCK a John P. CARROLL. 2002. Sustainable management of a wild pheasant population in Austria. *Z. Jagdwiss.* 48, 346-353.
- DRAYCOTT, Roger A.H. et al. 2009. Provision of brood-rearing cover on agricultural land to increase survival of wild ring-necked pheasant *Phasianus colchicus* broods at Seefeld Estate, Lower Austria, Austria. *Conserv. Evid.* 6, 6-10.
- FORST, Pavel et al. 1975. *Myslivost*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 479 s. Lesnictví, myslivost a vodní hospodářství. ISBN 07-080-75.
- HANZAL, V. a kol. *Velká myslivecká encyklopedie* [CD-ROM]. České Budějovice: GRAND, 2007.
- HANUŠ, Václav a Zdeněk FIŠER. 1975. *Bažant: způsoby chovu a umělý odchov kuřat*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 198 s. Lesnická knihovna (Státní zemědělské nakladatelství). ISBN 07-072-75-04/55.
- HAVRÁNEK, František. *Zařízení pro odchyt zvěře*. 1. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2007. ISBN 80-7084-572-4.
- HROMAS, Josef et al. 2000. *Myslivost*. 1. vyd. Ilustrace Lubomír Dědek. Praha: Českomoravská myslivecká jednota, 491 s., [26] s. barev. obr. příl. Učebnice (Matices lesnická). ISBN 80-862-7104-8.

- HUBATA Václav. 1972. *Usměrnění průběhu hnízdění bažantích slepic pomocí umělých hnízd*. Myslivost. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, n. p., roč. 1972, č. 4, s. 75.
- HUDEC, Karel et al. 2005. *Fauna ČR Ptáci 2/I*. Praha: Academia. ISBN 80-200-114-5.
- JIRŮK, Karel a Stanislav MOTTTL. 1980. *Atlas zvěře*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 254 s. Lesnictví, myslivost a vodní hospodářství. ISBN 07-018-80-04/55.
- MOTTTL, Stanislav. 1964. *Chov drobné zvěře*. Vyd. 1. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 346 s.
- MOTTTL, Stanislav. 1986. *Ochrana zvěře v současných podmínkách zemědělské velkovýroby*. Vyd. 1. České Budějovice: Ministerstvo zemědělství a výživy ČSR ve Výstavnictví zemědělství a výživy České Budějovice, 88 s.
- KŘÍŽEK, Pavel a Pavel PEŠOUT. 1996. *Jak na bažantnice?* Vyd. 1. Vlašim: ZO ČSOP, 25 s. Metodika Českého svazu ochránců přírody. ISBN 80-902-1782-6.
- NEVORÁNEK, Zdeněk. 2004. Dokážeme obnovit nebo alespoň zvýšit stavy bažantí zvěře v divoké populaci? Myslivost: Stráž myslivosti. Praha: Českomoravská myslivecká jednota, roč. 2004, č. 1, s. ISSN 0323-214X 46887.
- Roční výkaz o honitbě, stavu a lovu zvěře. Poskytnuto: Robert Somer, 2016.
- SEKERA, Jiří. 1954. *Chov bažantů*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 84 s. Lesnická knihovna (Státní zemědělské nakladatelství).
- ŠŤASTNÝ, Karel, Vladimír BEJČEK a Karel HUDEC. 2006. *Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice: 2001-2003*. Vyd. 1. Praha: Aventinum, 463 s. ISBN 80-868-5819-7.
- ŠTROBACH, Jan. 2005. *Možnosti úprav biotopu polní krajiny*. Myslivost: Stráž myslivosti. Praha: Českomoravská myslivecká jednota, roč. 2005, č. 5, s. 20-22. ISSN 0323-214X 46887.
- VEVERKA, B. et al. 2013. National wild pheasant conservation plan. Association of Fish and Wildlife Agencies, Bloomington.
- VODŇANSKÝ, Miroslav, Jan KRČMA a František ZABLOUDIL. 2004. *Jaký vliv mají predátoři na početní stavy drobné zvěře?* Myslivost: Stráž myslivosti. Praha: Českomoravská myslivecká jednota, roč. 2004, č. 6, s. 30-31. ISSN 0323-214X 46887.

WOLF, Robert. 1977. *ABC myslivosti*. 1. vyd. Praha: Orbis, 279, [2] s. Pyramida (Orbis).

Internet

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon České republiky č. 449/2001 Sb., o myslivosti. In: *Sbírka zákonů české republiky*. 2001, částka 168/2001. Dostupné také z: http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/Legislativa-MZe_uplna-zneni_zakon-2001-449-viceoblasti.html

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘIČSKÝ A KATASTRÁLNÍ. 2016. *Nahlížení do katastru nemovitostí* [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://nahlizenidokn.cuzk.cz/VyberKatastrMapa.aspx>

KARLOVARSKÝ KRAJ. 2015. *Dotace: Dotace na podporu myslivosti a lesního hospodářství* [online]. [cit. 2015-08-20]. Dostupné z: http://www.kr-karlovarsky.cz/dotace/Stranky/Dotace/stranky-dotaci/P_lesy_dotace.aspx

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. 2014. *Výkaz Mysl 1-01: Roční výkaz o honitbách, stavu a lovu zvěře v ČR* [online]. [cit. 2015-08-06]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/myslivost/statistika/>

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. 2015. *Program péče o krajinu* [online]. [cit. 2015-08-20]. Dostupné z: <http://www.dotace.nature.cz/ppk-programy.html>

MIKŠÍK, Ivan. 2012. *Fotoalbum* [online]. [cit. 2015-08-11]. Dostupné z: <http://www.koroptvicky.estranky.cz/fotoalbum/ivan-miksik/>

ZÍKA, Tomáš, Jiří JANOTA a Jitka KŮTOVÁ. 2013. *Populační dynamika a reprodukce bažanta obecného (*Phasianus colchicus* Linné, 1758) v kulturní krajině Brandýska*. Zprávy lesnického výzkumu: Reports of forestry research [online]. Praha: Brázda, **58**(3) [cit. 2015-08-11]. ISSN 0322-9688. Dostupné z: <http://www.vulhm.cz/sites/File/ZLV/fulltext/318.pdf>

JUNGERS, Jacob M., Tod W. ARNOLD a Clarence LEHMAN. 2015. *Effects of Grassland Biomass Harvest on Nesting Pheasants and Ducks*. Source: The American Midland Naturalist, 173(1):122-132. Published By: University of Notre Dame. [online]. [cit.2016-03-30]. Dostupné z: <http://www.researchgate.net/publication/277956078>

9. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Rozmístění navržených podpůrných opatření v honitbě Chotíkov	63
Příloha č. 2 – Žádost o dotaci	64
Příloha č. 3 – Vyplněná příloha k žádosti	65
Příloha č. 4 - Souhlas vlastníka pozemku k žádosti o dotaci	66
Příloha č. 5 – Polní cesty určené k výsadbě nelesní dřevinné vegetace (NDV)	67
Příloha č. 6 – Vhodné pozemky určené ke zřízení mysliveckého políčka.....	68
Příloha č. 7 – Vhodné pozemky určené k obnově TTP.....	69
Příloha č. 8 – Náskres umělé betonové nory a lapacího zařízení	70

10. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 - Rozmístění navržených podpurných opatření v honitbě Chotíkov

Umělá nora	Poličko pro zvěř (PP)
Lapací zařízení	Trvalý travní porost (TTP)
Nelesní dřevinná vegetace (NDV)	

Zdroj: www.cuzk.cz 2016

Příloha č. 2 – Žádost o dotaci

Příloha č. 9 k nařízení vlády č. 30/2014 Sb.

VZOR ŽÁDOSTI O POSKYTNUTÍ FINANČNÍCH PŘÍSPĚVKŮ POSKYTOVANÝCH UŽIVATELŮM HONITĚB

Žádost o poskytnutí finančních příspěvků poskytovaných uživatelům honitěb

3. Otisk prezentačního razítka
podacího místa

1. Podací místo		2. Reg. č. žádosti		3. Otisk prezentačního razítka podacího místa	
Žadatel					
4. Kód žadatele		5. Datum narození (FO)		7. DIČ (bylo-li přiděleno)	
		6. IČ (bylo-li přiděleno)			
ZR1. Číslo dokladu totožnosti			ZR2. Typ dokladu		
8. Titul před (FO)		9. Příjmení žadatele (FO)		10. Jméno, popř. jména žadatele (FO)	
				11. Titul za (FO)	
12. Obchodní firma nebo název právnické osoby (PO)					
13. Titul před (PO)		14. Příjmení zástupce právnické osoby (PO)		15. Jméno, popř. jména zástupce právnické osoby (PO)	
				16. Titul za (PO)	
17. Obec		18. Část obce		19. Číslo orientační	
20. Městská část		21. Ulice		22. Číslo domu	
23. PSČ		24. Telefon		25. E-mail	
26. Okres		27. Název správce daně (Finanční úřad)		28. Plátec DPH ^{*)} A N	
Adresa pro doručování					
29. Příjmení a jméno fyzické osoby, obchodní firma nebo název právnické osoby (příp. org. jednotky)			30. Příjmení a jméno, popř. jména zplnomocněného zástupce		
31. Obec (městská část, část obce)		32. Ulice		33. Číslo domu	
34. PSČ		35. Telefon		36. E-mail	
Bankovní spojení					
37. Název peněžního ústavu		38. Číslo účtu		39. Kód banky	
				40. Specifický symbol	
Předmět finančního příspěvku (požadavek se zaokrouhluje vždy na celé koruny dolů)					42. Počet příloh
41. Požadovaný příspěvek		Kč			
Identifikační údaje o honitbě					
43. Název honitby		44. Uznána (kým)		45. Číslo jednací	
				46. Ze dne	
Čestné prohlášení					
<p>Prohlašuji, že jsem ve smyslu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, uživatelem honitby, a souhlasím se zveřejněním údajů uvedených v žádosti. Prohlašuji, že stejný předmět podpory, na který je žádán příspěvek, nebyl podpořen z jiných národních nebo evropských veřejných zdrojů. Prohlašuji, že nedisponuji podporou prohlášenou Evropskou komisí za neslučitelnou s vnitřním trhem. Prohlašuji, že ke dni podání žádosti nespĺňuji definici podniku v obtížích ve smyslu Pokynů Evropské unie ke státní podpoře v odvětvích zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech na období 2014 až 2020 (Úř. věst. C 204, 1. 7. 2014, s. 1). Prohlašuji, že veškeré údaje uvedené v této žádosti a v jejích přílohách jsou pravdivé, úplné a splňují podmínky tohoto nařízení vlády a že jsem si vědom právních následků uvedení nesprávných nebo neúplných údajů.</p>					50. Otisk razítka žadatele (u právnické osoby vždy)
47. V		48. Dne		49. Podpis	
Výsledek projednání					
51. Vyřizuje		52. Projednáno dne		53. Priznáno	
				Kč	
				54. Podpis	

*) hodící se zakroužkujte

Zdroj: www.kr-karlovarsky.cz (2016)

Příloha č. 3 – Vyplněná příloha k žádosti

Příloha k žádosti o poskytnutí finančních příspěvků poskytovaných uživatelům honiteb							
1. Datum narození (FO)		2. IČ (bylo-li přiděleno)		3. Příloha číslo	4. Evid. číslo honitby 4107310037		
Předmět příspěvku	Parametr (zkrácený název)	Technická jednotka	Počet t. j.	Sazba Kč/t. j.	Příspěvek		
					požadovaný	schválený	
					Kč		
Sazbové příspěvky	Polička pro zvěř	ha	3,743	5 000	18 715		
	Zřizování napajedel pro zvěř	ks		1 000			
	Pořízení a instalace nebo výroba a instalace	nové nory	ks	4	2 000	8 000	
		nová lapací zařízení	ks	9	1 000	9 000	
	Hnízdní budky pro vodní ptáky	ks		250			
Odchyťová zařízení na prasata divoká	ks		8 000				
b	Vypouštění jedinců zvěře	tetřev hlušeč	ks		8 000		
		tetřev obecný	ks		5 000		
		koroptev polní	ks		250		
		zajíc polní	ks		1 500		
Přenosné přístřešky pro koroptve	ks		200				
c	Oborní chovy zvěře	koza bezoárová	ks		1 500		
		bílý jelen	ks		1 500		
d	Hnízdní podložky nebo budky pro ptáky – dravce	ks		150			
	Lovecká stanoviště pro dravce – berličky	ks		40			
e	Medikované premixy pro léčbu parazitů spárkaté zvěře	kg		200			
Sazba	CELKEM		X	X	35 715		
Nákladové příspěvky	Veterinární vyšetření ke zjišťování nákaz v chovech zvěře	náklady					
		přímé (Kč)	stanovené %				
G	ÚHRNEM		X	X	35 715		

Zdroj: www.kr-karlovarsky.cz(2016)

Příloha č. 4 - Souhlas vlastníka pozemku k žádosti o dotaci

Souhlas vlastníka pozemku

Jméno a příjmení:

Adresa:

Datum narození:

Číslo parcely:

Katastrální území:

Souhlasím s umístěním mysliveckého zařízení (lapací betonová nora, sklopec, myslivecké políčko) MS Lesana na svém výše uvedeném pozemku.

V dne

.....
Podpis

Příloha č. 5 – Polní cesty určené k výsadbě nelesní dřevinné vegetace (NDV)

Obrázek 1 - lokalita V Rovinách, NDV č. 1;

Obrázek 2 - lokalita V Rovinách NDV č. 2;

Obrázek 3 - lokalita V Rovinách, NDV č. 3;

Obrázek 4 - lokalita V Rovinách, NDV č. 4;

Obrázek 5 - lokalita V Rovinách, NDV č. 4;

Obrázek 6 - lokalita V Rovinách, NDV č. 6;

Zdroj: Autor 2016

Příloha č. 6 – Vhodné pozemky určené ke zřízení mysliveckého polička

Obrázek 1 - lokalita Růžovka, poličko č. 1;

Obrázek 2 - lokalita Růžovka, poličko č. 2;

Obrázek 3 - lokalita v Rovinách, poličko č. 3;

Obrázek 4 - lokalita v Rovinách, poličko č. 4;

Obrázek 5 - lokalita Dobroše, poličko č. 5;

Obrázek 6 - blok zemědělské půdy, poličko č. 6;

Zdroj: Autor 2016

Příloha č. 7 – Vhodné pozemky určené k obnově TTP

Obrázek 1 - lokalita Růžovka, TTP č. 1;

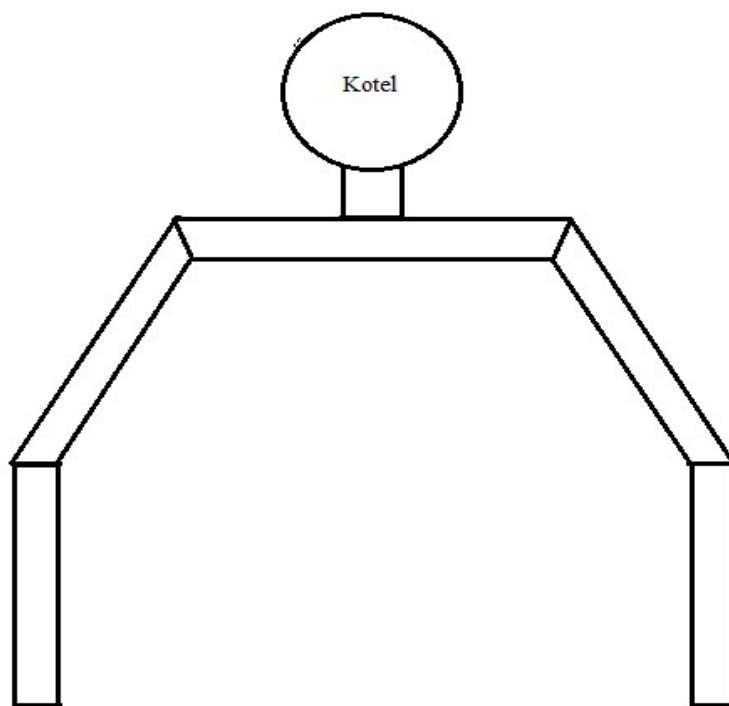
Obrázek 2 - lokalita Růžovka, TTP č. 2;

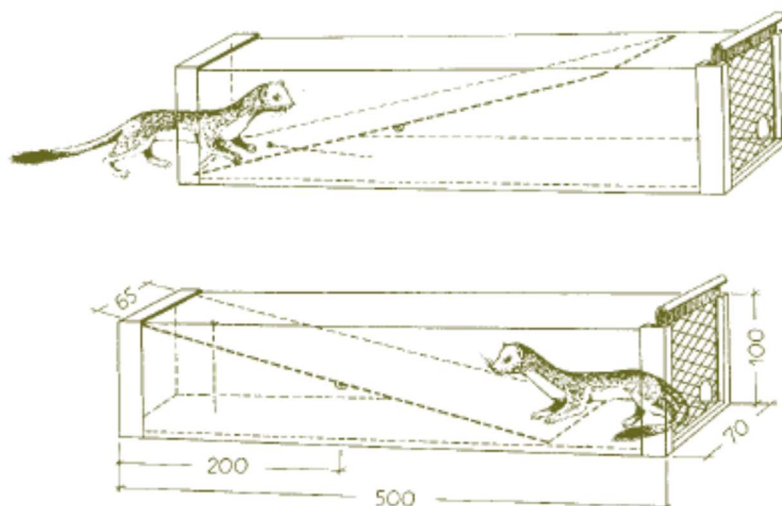
Obrázek 3 - lokalita v Rovinách, TTP č. 3;

Zdroj: Autor 2016

Příloha č. 8 – Nákres umělé betonové nory a lapacího zařízení

Zdroj: Autor (2016)

Zdroj: Havránek (2007)